

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

УПРАВА ЗА ЗАЈЕДНИЧКЕ ПОСЛОВЕ РЕПУБЛИЧКИХ ОРГАНА

**ОДЕЉЕЊЕ ЗА ИНФОРМАЦИОНО-ДОКУМЕНТАЦИОНЕ
И БИБЛИОТЕЧКЕ ПОСЛОВЕ**

**ИНФОРМАТИВНИ
БИЛТЕН**

**БРОЈ 9
2019.**

Одељење за информационо-документационе и библиотечке послове Управе за заједничке послове републичких органа већ више од тридесет година једном месечно објављује Информативни билтен, којим обавештава кориснике о обновљеном информационо-документационом и библиотечком фонду.

Обавештавамо кориснике да БАЗИ ПРАВНИХ ПРОПИСА Одељења за информационо-документационе и библиотечке послове Управе, која је дневно ажурна и притом бесплатна, могу приступити путем следеће интернет адресе:

<http://bpp.uzzpro.gov.rs>

Из наше базе која садржи преко 120.000 прописа и преко 481.000 скенираних страна службених гласила, за свега неколико минута може се добити како важећи тако и неважећи пропис, у штампаној верзији или електронском поштом, као што се може добити и телефонским путем свака информација о статусу траженог прописа.

БИЛТЕНИ у електронском облику могу се преузети на адреси:

<http://www.uzzpro.gov.rs/biblioteka-bilteni.html>

Целокупан библиотечки фонд може се погледати на адреси:

<http://www.uzzpro.gov.rs/biblioteka-knjige.html>

Дигитална библиотека налази се на адреси:

<http://www.uzzpro.gov.rs/biblioteka-digit.html>

За коришћење целокупног фонда, као и за информације о правним прописима објављеним у службеним гласилима, корисници се могу обратити Одељењу:

1. Немањина бр. 22-26,
телефон: 3616-296, 363-1620, 363-1104, 3613-734/лок. 1620 и 1104

или електронски: **biblioteka@uzzpro.gov.rs**

Главни и одговорни уредник: Смиља Богдановић, начелник Одељења
smilja.bogdanovic@uzzpro.gov.rs

Технички уредник: Јелена Васиљевић, орг.пријема и евиденције захтева корисника

Сарадници: Гордана Јуришић, документалиста
Смиљана Павков, документалиста
Гордан Горуновић, оператер за системе базе података
Лепосава Милановић, оператер припреме података
Радмила Тубин-Михајловић, орг.пријема и евиденције захтева корисника
Дејан Станојловић, оператер за системе базе података

Лектор: Смиља Богдановић
Коректор: Јелена Васиљевић

Компјутерска обрада: Радинка Мићовић, програмер софтверских решења и
Одељење за информационо-документационе и библиотечке послове

ШТАМПА: УПРАВА ЗА ЗАЈЕДНИЧКЕ ПОСЛОВЕ РЕПУБЛИЧКИХ ОРГАНА
Београд, Немањина 22-26

САДРЖАЈ

- 1.** Преглед одабраних правних прописа објављених у службеним гласилима Републике Србије, Аутономне Покрајине Војводине и Града Београда
- 2.** Списак претплата на дневне листове, службена гласила и часописе
- 3.** Преглед старих публикација
- 4.** Преглед нових књига
- 5.** Листа најчитанијих књига

1

**ПРЕГЛЕД ОДАБРАНИХ ПРАВНИХ ПРОПИСА
ОБЈАВЉЕНИХ У СЛУЖБЕНИМ ГЛАСИЛИМА
РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ, АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ
ВОЈВОДИНЕ И ГРАДА БЕОГРАДА**

УСТАВНОПРАВНИ И ПОЛИТИЧКИ СИСТЕМ

Службени гласник Републике Србије

Указ о опозиву са дужности изванредног и опуномоћеног амбасадора Републике Србије у Украјини, Радета Булатовића, Службени гласник Републике Србије бр. 65/2019

Указ о опозиву са дужности изванредног и опуномоћеног амбасадора Републике Србије у Републици Мјанмарској Унији, Миодрага Николина, Службени гласник Републике Србије бр. 65/2019

Указ о опозиву са дужности изванредног и опуномоћеног амбасадора Републике Србије у Сједињеним Мексичким Државама, Горана Мешаћа, Службени гласник Републике Србије бр. 65/2019

Указ о опозиву са дужности изванредног и опуномоћеног амбасадора Републике Србије у Румунији, Бранка Бранковића, Службени гласник Републике Србије бр. 65/2019

Указ о постављењу на дужност изванредног и опуномоћеног амбасадора Републике Србије у Краљевини Холандији, Ксеније Миленковић, Службени гласник Републике Србије бр. 65/2019

Указ о постављењу на дужност изванредног и опуномоћеног амбасадора Републике Србије у Републици Бугарској, Жељка Јовића, Службени гласник Републике Србије бр. 65/2019

Указ о постављењу на дужност изванредног и опуномоћеног амбасадора Републике Србије у Швајцарској Конфедерацији, Горана Брадића, Службени гласник Републике Србије бр. 65/2019

Уредба о начину преузимања, размене података, приступа и заштите података садржаних у Централном регистру становништва, као и другим техничким питањима од значаја за вођење Централног регистра становништва, Службени гласник Републике Србије бр. 68/2019

Уредба о изменама и допунама Уредбе о специјалној и посебним јединицама полиције, Службени гласник Републике Србије бр. 69/2019

Одлука о оснивању Тела за координацију послова и усмеравање активности у вези са учешћем Војске Србије и других снага одбране у мултинационалним операцијама, Службени гласник Републике Србије бр. 62/2019

Одлука о образовању Радне групе за сарадњу са Организацијом за европску безбедност и сарадњу и Канцеларијом за демократске институције и људска права у координацији и праћењу спровођења примене препорука за унапређење изборног процеса, Службени гласник Републике Србије бр. 62/2019

Одлука о допуни Одлуке о образовању Радне групе за сарадњу са Организацијом за европску безбедност и сарадњу и Канцеларијом за демократске институције и људска права у координацији и праћењу спровођења примене препорука за унапређење изборног процеса, Службени гласник Републике Србије бр. 65/2019

Одлука о измени Одлуке о броју судија у судовима, Службени гласник Републике Србије бр. 67/2019

Одлука о броју судија поротника у судовима, Службени гласник Републике Србије бр. 67/2019

Одлука о образовању Радне групе за верификацију јединственог бирачког списка, Службени гласник Републике Србије бр. 69/2019

Правилник о начину уписа у Регистар пружалаца бесплатне правне помоћи и вођењу Регистра, Службени гласник Републике Србије бр. 68/2019

Правилник о начину вођења евиденције и пруженој бесплатној правној помоћи и бесплатној правној подршци, Службени гласник Републике Србије бр. 68/2019

Правилник о изгледу и ближеј садржини обрасца захтева за одобравање бесплатне правне помоћи, Службени гласник Републике Србије бр. 68/2019

Правилник о организацији и начину спровођења обуке за примену Закона о бесплатној правној помоћи, Службени гласник Републике Србије бр. 68/2019

Правилник о упућивању подносиоца захтева на пружаоца бесплатне правне помоћи, Службени гласник Републике Србије бр. 68/2019

Правилник о начину вођења евиденције органа јавне управе јединице локалне самоуправе о захтевима за одобравање бесплатне правне помоћи и бесплатне правне подршке, Службени гласник Републике Србије бр. 68/2019

Решење о разрешењу генералног конзула Републике Србије у Цириху, Швајцарска Конфедерација, Зорана Јеремића, Службени гласник Републике Србије бр. 68/2019

Закључак Владе 05 број 013-9473/2019, којим се указује свим члановима Владе, државним секретарима, директорима посебних организација, директорима служби Владе и свим другим државним службеницима на положају, директорима и другим руководиоцима у јавним предузећима и јавним установама, функционерима у органима територијалне аутономије и локалне самоуправе да у периоду од расписивања до окончања избора, у смислу члана 29. ст. 2–4. Закона о Агеџији за борбу против корупције, функционер не може да користи јавне скупове на којима учествује и сусрете које има у својству функционера за промоцију политичких странака, односно политичких субјеката, као и да функционер не може да користи јавне ресурсе за промоцију политичких странака, односно политичких субјеката, Службени гласник Републике Србије бр. 68/2019

Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори

Закон о потврђивању Споразума између Владе Републике Србије и Владе Републике Парагвај о укидању виза за носиоце дипломатских, званичних и службених пасоша, Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 10/2019

Закон о потврђивању Споразума између Владе Републике Србије и Владе Републике Мјанмарске Уније о укидању виза на дипломатске и службене пасоше, Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 10/2019

Закон о потврђивању Споразума између Владе Републике Србије и Владе Републике Суринама о ослобађању од обавезе прибављања виза за носиоце обичних, дипломатских, службених и званичних/специјалних пасоша, Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 10/2019

Закон о потврђивању Споразума између Владе Републике Србије и Владе Доминиканске Републике о укидању виза за носиоце дипломатских и службених пасоша, Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 10/2019

Административни споразум у области реформе јавне управе, управљања људским ресурсима и стручног усавршавања у јавној управи између министра државне управе и локалне самоуправе Републике Србије и министра за послове јавне управе и јавне рачуне Републике Француске, Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 10/2019

Меморандум о сарадњи између Министарства правде Републике Србије, Јавнобележничке коморе Србије и Високог савета јавног бележничтва Републике Француске, Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 10/2019

Службени лист Аутономне Покрајине Војводине

Правилник о управи у Правобранилаштву Аутономне Покрајине Војводине, Службени лист Аутономне Покрајине Војводине бр. 40/2019

ФИНАНСИЈЕ И ПРИВРЕДА

Службени гласник Републике Србије

Закон о изменама и допунама Закона о заштити топографија полупроводничких производа, Службени гласник Републике Србије бр. 66/2019

Аутентично тумачење одредбе члана 2. Закона о потврђивању Уговора о изменама и допунама финансијских уговора 23.761, 24.745, 25.002, 25.198, 25.497, 25.610, 25.872, 81.657 и 82.640 између Републике Србије и Европске инвестиционе банке (Службени гласник РС – Међународни уговори, број 11/17), Службени гласник Републике Србије бр. 67/2019

Уредба о привремено резервисаним и привремено издвојеним деловима ваздушног простора, Службени гласник Републике Србије бр. 62/2019

Уредба о правилима о обрачунавању надокнаде за обавезу јавног превоза у железничком саобраћају, Службени гласник Републике Србије бр. 62/2019

Уредба о утврђивању Програма мера у случају када је угрожена сигурност снабдевања енергијом и енергентима – Кризни план, Службени гласник Републике Србије бр. 63/2019

Уредба о начину остваривања сарадње у погледу успостављања и организације међународних теретних коридора за конкурентни превоз робе и утврђивање правила за

одабир, организацију, управљање и индикативно планирање улагања у теретне коридоре, Службени гласник Републике Србије бр. 63/2019

Уредба о утврђивању посебних износа који се плаћају за време трајања „Дечје недеље” у 2019. години, Службени гласник Републике Србије бр. 64/2019

Уредба о измени Уредбе о граничним вредностима загађујућих, штетних и опасних материја у земљишту, Службени гласник Републике Србије бр. 64/2019

Уредба о допунама Уредбе о планирању и врсти роба и услуга за које се спровode централизоване јавне набавке, Службени гласник Републике Србије бр. 64/2019

Уредба о издавању доплатне поштанске марке „Изградња Спомен-храма Светог Саве”, Службени гласник Републике Србије бр. 65/2019

Уредба о утврђивању Програма стандардизованог сета услуга које спровode акредитоване регионалне развојне агенције у 2019. години, Службени гласник Републике Србије бр. 68/2019

Уредба о измени Уредбе о одређивању међународних и међудржавних водних путева, Службени гласник Републике Србије бр. 68/2019

Уредба о измени Уредбе о категоризацији међународних и међудржавних водних путева, Службени гласник Републике Србије бр. 68/2019

Уредба о изменама Уредбе о ближим условима, критеријумима и елементима за паушално опорезивање обвезника пореза на приходе од самосталне делатности, Службени гласник Републике Србије бр. 69/2019

Уредба о изменама Уредбе о расподели подстицаја у пољопривреди и руралном развоју у 2019. години, Службени гласник Републике Србије бр. 69/2019

Уредба о изменама и допуни Уредбе о платама полицијских службеника, Службени гласник Републике Србије бр. 69/2019

Уредба о изменама и допунама Уредбе о утврђивању услова, критеријума и начина акредитације за обављање послова регионалног развоја и одузимања акредитације пре истека рока на који је издата, Службени гласник Републике Србије бр. 69/2019

Одлука о образовању Координационог тела за праћење спровођења Програма за поједностављење административних поступака и регулативе „е-Папир” за период 2019–2021. године, Службени гласник Републике Србије бр. 64/2019

Одлука о образовању Посебне радне групе за дигитализацију административних поступака у оквиру спровођења Програма за поједностављење административних поступака и регулативе „е-Папир” за период 2019–2021. године, Службени гласник Републике Србије бр. 64/2019

Одлука о допунама Одлуке о врстама девиза и ефективног страног новца које се купују и продају на девизном тржишту, Службени гласник Републике Србије бр. 65/2019

Одлука о допунама Одлуке о системима управљања и унутрашњих контрола платних институција и институција електронског новца и о заштити новчаних средстава

корисника платних услуга и ималаца електронског новца, Службени гласник Републике Србије бр. 65/2019

Одлука о усклађивању висине трошкова за издавање лиценци за обављање енергетских делатности, Службени гласник Републике Србије бр. 66/2019

Одлука о образовању Радне групе за спровођење препорука из „Беле књиге” Савета страних инвеститора, Службени гласник Републике Србије бр. 68/2019

Одлука о изменама Одлуке о оснивању, почетку и престанку рада царинарница, царинских испостава, одсека и царинских реферата, Службени гласник Републике Србије бр. 69/2019

Правилник о процени утицаја пута на безбедност саобраћаја, Службени гласник Републике Србије бр. 63/2019

Правилник о измени Правилника о категоризацији водних путева за пловидбу пловила за рекреацију, Службени гласник Републике Србије бр. 63/2019

Правилник о изменама Правилника о утврђивању Програма мера здравствене заштите животиња за 2019. годину, Службени гласник Републике Србије бр. 64/2019

Правилник о измени Правилника о облику, садржини, начину подношења и попуњавања декларација и других образаца у царинском поступку, Службени гласник Републике Србије бр. 65/2019

Правилник о начину означавања и евиденције јавних путева, Службени гласник Републике Србије бр. 65/2019

Правилник о изгледу знака и заставе Управе царина и начину њихове употребе, Службени гласник Републике Србије бр. 67/2019

Правилник о изменама и допунама Правилника о ИПАРД подстицајима за инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава, Службени гласник Републике Србије бр. 67/2019

Правилник о утврђивању плана вађења речних наноса, Службени гласник Републике Србије бр. 67/2019

Правилник о измени и допунама Правилника о стандардном класификационом оквиру и Контном плану за буџетски систем, Службени гласник Републике Србије бр. 68/2019

Правилник о изменама и допунама Правилника о условима и начину вођења рачуна за уплату јавних прихода и распоред средстава са тих рачуна, Службени гласник Републике Србије бр. 68/2019

Правилник о изменама Правилника о начину и поступку обављања платног промета у оквиру консолидованог рачуна трезора, Службени гласник Републике Србије бр. 68/2019

Правилник о листи активности које могу да буду узрок загађења и деградације земљишта, поступку, садржини података, роковима и другим захтевима за мониторинг земљишта, Службени гласник Републике Србије бр. 68/2019

Правилник о начину утврђивања деоница највећег ризика и идентификације и рангирања опасних места, саставу стручног тима за мапирање ризика и условима за чланове тог тима, Службени гласник Републике Србије бр. 68/2019

Правилник о измени Правилника о категоризацији државних водних путева, Службени гласник Републике Србије бр. 68/2019

Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори

Измене и допуне техничких прописа који су саставни део Конвенције о међународним железничким превозима (COTIF), које су наведене у Додатку Ц – Правилник о међународном железничком превозу опасне робе (RID) 2019, Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 9/2019

Меморандум о разумевању између Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Србије и Генералне управе царина Народне Републике Кине о сарадњи у области биљног карантина, Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 10/2019

Службени лист Аутономне Покрајине Војводине

Покрајинска скупштинска одлука о ребалансу буџета Аутономне Покрајине Војводине за 2019. годину, Службени лист Аутономне Покрајине Војводине бр. 40/2019

Покрајинска скупштинска одлука о изменама Покрајинске скупштинске одлуке о Годишњем програму коришћења средстава из Буџетског фонда за воде Аутономне Покрајине Војводине за 2019. годину, Службени лист Аутономне Покрајине Војводине бр. 40/2019

Покрајинска скупштинска одлука о изменама и допунама Покрајинске скупштинске одлуке о Програму заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта на територији Аутономне Покрајине Војводине, Службени лист Аутономне Покрајине Војводине бр. 40/2019

Покрајинска скупштинска одлука о изменама Покрајинске скупштинске одлуке о Програму мера подршке за спровођење пољопривредне политике за развој села на територији Аутономне Покрајине Војводине у 2019. години, Службени лист Аутономне Покрајине Војводине бр. 40/2019

Правилник за доделу средстава за суфинансирање трошкова увођења и сертификације система безбедности и квалитета хране и производа са ознаком географског порекла у 2019. години на територији АП Војводине, Службени лист Аутономне Покрајине Војводине бр. 41/2019

Правилник о додели бесповратних средстава локалним самоуправама са територије АП Војводине за суфинансирање пројеката из области електронских комуникација и информационог друштва за 2019. годину, Службени лист Аутономне Покрајине Војводине бр. 41/2019

Препорука о утврђивању мера за отклањање штете која се наноси екосистемима услед неодрживог коришћења и бацања производа израђених од пластике, Службени лист Аутономне Покрајине Војводине бр. 39/2019

Службени лист Града Београда

Одлука о управљању комуналним, инертним и неопасним отпадом, Службени лист Града Београда бр. 71/2019

Одлука о измени Одлуке о боравишној такси, Службени лист Града Београда бр. 74/2019

Одлука о изменама и допунама Одлуке о пречишћавању и дистрибуцији воде, Службени лист Града Београда бр. 74/2019

Одлука о изменама и допунама Одлуке о условима коришћења кеса за испоруку робе на месту продаје роба и услуга, Службени лист Града Београда бр. 74/2019

Одлука о изради измена и допуна Плана генералне регулације грађевинског подручја седишта јединице локалне самоуправе – град Београд (целине I–XIX), Службени лист Града Београда бр. 74/2019

Одлука о изради Генералног урбанистичког плана Београда 2041, Службени лист Града Београда бр. 74/2019

Одлука о изради Плана детаљне регулације ширег подручја уз Кнез Михаилову улицу, градска општина Стари град, Службени лист Града Београда бр. 74/2019

Одлука о усвајању концесионог акта за поверавање обављања комуналне делатности јавног превоза путника на ноћним линијама на територији града Београда, Службени лист Града Београда бр. 74/2019

Одлука о усвајању Плана за постављање подземних контејнера за селекцију отпада и рециклажу у периоду 2019–2029. године за територију градске општине Стари град – I фаза са Планом, Службени лист Града Београда бр. 76/2019

Одлука о изменама и допунама Одлуке о управљању комуналним, инертним и неопасним отпадом, Службени лист Града Београда бр. 78/2019

Упутство о изменама и допунама Упутства о изгледу и издавању такси исправа, ознака и ценовника, Службени лист Града Београда бр. 69/2019

Решење о допуни Решења о општим паркиралиштима, Службени лист Града Београда бр. 72/2019

Решење о одређивању улица за пешачки саобраћај на територији града Београда – пешачке зоне, Службени лист Града Београда бр. 73/2019

Решење о режиму саобраћаја теретних, запрежних и возила за снабдевање на територији града Београда, Службени лист Града Београда бр. 73/2019

Измене и допуне Програма коришћења средстава Буџетског фонда за заштиту животне средине града Београда, Службени лист Града Београда бр. 71/2019

РАДНИ ОДНОСИ, ЗДРАВСТВЕНА И СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА

Службени гласник Републике Србије

Уредба о допуни Уредбе о поступку за прибављање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава, Службени гласник Републике Србије бр. 62/2019

Уредба о изменама и допунама Уредбе о радном времену, одморима и одсуствима професионалних војних лица, Службени гласник Републике Србије бр. 66/2019

Уредба о изменама Уредбе о Плану мреже здравствених установа, Службени гласник Републике Србије бр. 68/2019

Уредба о изменама Уредбе о вредновању радне успешности државних службеника, Службени гласник Републике Србије бр. 69/2019

Уредба о изменама и допунама Уредбе о каријерном развоју полицијских службеника, Службени гласник Републике Србије бр. 69/2019

Одлука о максималном броју запослених у Министарству унутрашњих послова, Службени гласник Републике Србије бр. 62/2019

Одлука о висини минималне цене рада за период јануар–децембар 2020. године, Службени гласник Републике Србије бр. 65/2019

Одлука о изменама и допунама Одлуке о највишим ценама лекова за употребу у хуманој медицини чији је режим издавања на рецепт, Службени гласник Републике Србије бр. 69/2019

Правилник о начину и условима за обављање послова добијања, тестирања, обраде, очувања, складиштења и дистрибуције људских ћелија и ткива, условима у погледу кадра, простора, опреме, система квалитета и другим условима које морају испуњавати здравствене установе, Службени гласник Републике Србије бр. 63/2019

Правилник о ближим условима у погледу простора, опреме и кадра за рад регистра давалаца матичних ћелија хематопоезе, Службени гласник Републике Србије бр. 63/2019

Правилник о садржају и облику обрасца пристанка и садржају обрасца опозива пристанка живог даваоца људских ћелија и ткива, Службени гласник Републике Србије бр. 63/2019

Правилник о садржају обрасца писменог пристанка примаоца за примену људских ћелија и ткива, Службени гласник Републике Србије бр. 63/2019

Правилник о ближим условима и начину обављања увоза и извоза људских ћелија и ткива, Службени гласник Републике Србије бр. 63/2019

Правилник о изменама Правилника о уговарању здравствене заштите из обавезног здравственог осигурања са даваоцима здравствених услуга за 2019. годину, Службени гласник Републике Србије бр. 63/2019

Решење о утврђивању обрачунског износа просечне годишње зараде за осигуранике који остварују право у августу 2019. године, Службени гласник Републике Србије бр. 65/2019

ОБРАЗОВАЊЕ, НАУКА, КУЛТУРА И ФИЗИЧКА КУЛТУРА

Службени гласник Републике Србије

Закон о дуалном моделу студија у високом образовању, Службени гласник Републике Србије бр. 66/2019

Закон о регулисаним професијама и признавању професионалних квалификација, Службени гласник Републике Србије бр. 66/2019

Закон о измени и допуни Закона о патентима, Службени гласник Републике Србије бр. 66/2019

Закон о изменама и допунама Закона о ауторским и сродним правима, Службени гласник Републике Србије бр. 66/2019

Закон о изменама Закона о високом образовању, Службени гласник Републике Србије бр. 67/2019

Уредба о изменама Уредбе о националним спортским признањима и новчаним наградама, Службени гласник Републике Србије бр. 65/2019

Одлука о оснивању Академије струковних студија Шумадија, Службени гласник Републике Србије бр. 62/2019

Одлука о оснивању Академије техничких струковних студија Београд, Службени гласник Републике Србије бр. 62/2019

Одлука о оснивању Академије техничко-уметничких струковних студија Београд, Службени гласник Републике Србије бр. 62/2019

Одлука о изменама Одлуке о броју студената за упис у прву годину студијских програма основних струковних студија који се финансирају из буџета Републике Србије за академије и високе школе струковних студија чији је оснивач Република Србија у школској 2019/2020. години, Службени гласник Републике Србије бр. 62/2019

Одлука о изменама Одлуке о броју студената за упис у прву годину студијских програма основних струковних, академских и интегрисаних студија који се финансирају из буџета Републике Србије за високошколске установе чији је оснивач Република Србија у школској 2019/2020. години, Службени гласник Републике Србије бр. 62/2019

Одлука о изменама Одлуке о броју студената за упис у прву годину студијских програма мастер академских студија који се финансирају из буџета Републике Србије за

високошколске установе чији је оснивач Република Србија у школској 2019/2020. години, Службени гласник Републике Србије бр. 62/2019

Одлука о оснивању Академије струковних студија Западна Србија, Службени гласник Републике Србије бр. 63/2019

Одлука о изменама Одлуке о оснивању Образовно-културног центра „Вук Караџић”, Службени гласник Републике Србије бр. 63/2019

Одлука о утврђивању зграде Гимназије у Чачку за споменик културе, Службени гласник Републике Србије бр. 65/2019

Одлука о утврђивању куће Јосифа Шојата у Београду за споменик културе, Службени гласник Републике Србије бр. 65/2019

Одлука о утврђивању зграде „Хемпро” на Теразијама у Београду за споменик културе, Службени гласник Републике Србије бр. 65/2019

Правилник о врсти, називу, садржају и изгледу образаца евиденција и јавних исправа и начину њиховог вођења, попуњавања и издавања у предшколској установи, Службени гласник Републике Србије бр. 63/2019

Правилник о стипендијама за студенте који се образују за обављање недостајућих занимања од нарочитог значаја за одређену школску годину, Службени гласник Републике Србије бр. 65/2019

Решење о додели националног спортског признања, Службени гласник Републике Србије бр. 62/2019

Решење о додели новчане награде за спортске резултате, Службени гласник Републике Србије бр. 64/2019

Решење о додели националног спортског признања, Службени гласник Републике Србије бр. 65/2019

Решења о додели новчане награде за спортске резултате, Службени гласник Републике Србије бр. 65/2019

Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори

Споразум између Владе Републике Србије и Владе Мађарске о узајамном признавању државно признатих јавних исправа о стеченом нивоу образовања издатих у Републици Србији и Мађарској, Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 10/2019

Споразум о заједничким активностима у области осигурања квалитета и признавању акредитација у високом образовању (између Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије и Министарства за научнотехнолошки развој, високо образовање и информационо друштво Републике Српске), Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 10/2019

Споразум о сарадњи у области наставе француског језика у образовно-васпитним установама Републике Србије (између Министарства просвете, науке и технолошког

развоја Републике Србије и Француске амбасаде у Србији), Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 10/2019

Службени лист Аутономне Покрајине Војводине

Правилник о критеријумима за учешће у програму подстицања научноистраживачких организација и привреде, Службени лист Аутономне Покрајине Војводине бр. 37/2019

Правилник о додели бесповратних средстава јавним средњим школама на територији АП Војводине за реализацију пројектних активности на тему задругарства у 2019. години, Службени лист Аутономне Покрајине Војводине бр. 40/2019

Службени лист Града Београда

Одлука о премештању споменика „Жртвама рата и браниоцима отаџбине 1990–1999”, Службени лист Града Београда бр. 74/2019

Обавештење Завода за заштиту споменика културе града Београда о евидентирању добра које ужива претходну заштиту: околина споменика културе Старо сајмиште – логор Гестапоа, блок 17 – између споменика културе, Земунског пута и Булевара Михајла Пупина (општина Нови Београд), Службени лист Града Београда бр. 78/2019

РАЗНО

Службени гласник Републике Србије

Индекси потрошачких цена за август 2019. године, Службени гласник Републике Србије бр. 65/2019

Подаци о просечним зарадама и просечним зарадама без пореза и доприноса по запосленом, за јул 2019. године, Службени гласник Републике Србије бр. 69/2019

Службени лист Града Београда

Показатељ потрошачких цена у јулу 2019. године, Службени лист Града Београда бр. 71/2019

2

**СПИСАК ПРЕТПЛАТА НА ДНЕВНЕ ЛИСТОВЕ,
СЛУЖБЕНА ГЛАСИЛА И ЧАСОПИСЕ ЗА ПОТРЕБЕ
БИБЛИОТЕКЕ УПРАВЕ У 2019. ГОДИНИ**

ДНЕВНИ ЛИСТОВИ И ЧАСОПИСИ

1.	АЛО
2.	БЛИЦ
3.	ВЕЧЕРЊЕ НОВОСТИ
4.	ВРЕМЕ
5.	ДАНАС
6.	ИНФОРМЕР
7.	КУРИР
8.	НЕДЕЉНИК
9.	НИН
10.	ПЕЧАТ
11.	ПОЛИТИКА
12.	СРПСКИ ТЕЛЕГРАФ

СЛУЖБЕНА ГЛАСИЛА

1.	СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
2.	СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ – МЕЂУНАРОДНИ УГОВОРИ
3.	СЛУЖБЕНИ ЛИСТ АП ВОЈВОДИНЕ
4.	СЛУЖБЕНИ ЛИСТ ГРАДА БЕОГРАДА

СТРУЧНИ ЧАСОПИСИ

1.	ЈЕЗИК ДАНАС
2.	КОРАЦИ: часопис за књижевност, уметност и културу
3.	ЛИПАР: часопис за књижевност, језик, уметност и културу
4.	РС PRESS
5.	ПРАВНА ПРАКСА: часопис за примену прописа

ОСТАЛЕ СЕРИЈСКЕ ПУБЛИКАЦИЈЕ

1.	БИЛТЕН ДРЖАВНОГ ПРАВОБРАНИЛАШТВА
2.	БИЛТЕН ЈАВНИХ ФИНАНСИЈА
3.	БИЛТЕН МИНИСТАРСТВА ДРЖАВНЕ УПРАВЕ И ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ
4.	БИЛТЕН РЕПУБЛИЧКОГ ЗАВОДА ЗА СТАТИСТИКУ
5.	БИЛТЕН УСТАВНОГ СУДА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
6.	МЕСЕЧНИ СТАТИСТИЧКИ ПРЕГЛЕД
7.	САОПШТЕЊА РЕПУБЛИЧКОГ ЗАВОДА ЗА СТАТИСТИКУ

3

ПРЕГЛЕД СТАРИХ ПУБЛИКАЦИЈА

Излазећи у сусрет све израженијим захтевима корисника да пронађу одговор на специфична питања из професионалне праксе, кроз Информативни билтен континуирано ћемо упознавати своје читаоце са садржајима старих књига из богате ризнице библиотеке Управе. Наш фонд обухвата, између осталог, и вредне писане документе који, осим документационе, имају и научну и стручну вредност. Будући да су посреди књиге од историјског значаја, као и периодична издања и друге драгоцене библиотечке целине којима располажу постојећи фондови, овим путем настојали смо да проширимо лектуру свима онима који желе да се стручно усавшавају. Напомињемо да ове књиге (из којих дајемо само изводе) могу да се користе само у читаоници библиотеке Управе за заједничке послове републичких органа.

За овај број издвајамо:

- 1. В. Карић: Србија: Опис земље, народа и државе, Београд: 1887.**
- 2. Закон о сузбијању скупове, донет 30. децембра 1921. године: Београд, 1922.**
- 3. Закон о становима, донет 30. децембра 1921. године, Београд: 1922.**

У наредним бројевима Информативног билтена наставићемо са приказима тематски и жанровски разноврсних публикација нашег богатог фонда.

ОВУ ЈЕ КЊИГУ ПОТПОМОГАО КЊИЖЕВНИ ФОНД
ИЛИЈЕ М. КОЛАРЦА

СРБИЈА

ОПИС ЗЕМЉЕ, НАРОДА И ДРЖАВЕ

ИЛУСТРОВАО
ПРОФ. В. КАРИЋ

ИЛУСТРОВАО
ПРОФ. В. ТИТЕЛБАХ

БЕОГРАД

У КРАЉЕВСКО-СРПСКОЈ ДРЖАВНОЈ ШТАМПАРИЈИ

1887

ИЛУСТРАЦИЈА ЗАДРЖАВА СВА ПРАВА КАКО НА ТЕКСТ ТАКО И НА СЛИКЕ.
TOUS LES DROITS DE TRADUCTION ET DE REPRODUCTION RÉSERVÉS.

НАСЕЉЕНОСТ И КРЕТАЊЕ СТАНОВНИШТВА

ГУСТИНА НАСЕЉЕНОСТИ; НАРОД ПО ПОЛУ, ПО НАРОДНОСТИ, ПО МЕСТУ СТАНОВАЊА
И ПО ВЕРИ; ВЕНЧАЊЕ, РАЂАЊЕ И УМИРАЊЕ

рави број становништва једне земље сазнаје се једино пописом, што је могуће брижљивије изведеним. Но с тога, што је овако тачно бројање скопчано с великим трошковима и другим припремама, оно се ни данас још не врши ни у свима Јевропским земљама, нити се и у свима онима, у којима се предузима, врши подједнако довољном пажњом и обазривошћу. У ове последње земље долази и Србија.

Пописом народа у данашње време не тражи се само то, да се сазна број народа, него се хоће да сазна и пол, старост, телесне особине и недостаци, душевне особине, писменост, вера, породично стање, занимање, имућност, станиште, језик и народност. Поред других огромних тешкоћа, уз које се оваки опширан и свестран попис врши,

Н А Р О Д

у Србији му се иставља на пут још једна, а на име, народ, из страха да се попис не чини зарад нових терета, који му се мисле наметнути, ставља разне сметње бројању, тако, да му иоле већу тачност доводи до немогућности. Повод овоме страховању народноме дали су сви ранији пописи, чињени од стране државе, у циљу сазнања имовнога стања у народу и његове даначне способности. Такав један попис учињен је доста рано, а на име 1820 године, а предузимао се да би се сазнао број даначних и харачких глава у Србији; њиме дакле не беше ухваћен рачун ни од свега мушког становништва у земљи, а већ женскиње не беше никако ни бројано. Други је попис извршен године 1834, по што Србија беше добила и познатих шест округа; њиме се истина ухвати рачун и мушким и женским главама, али не беше ни по форми већ потпун с тога, што осташе небројани Цигани. Предузимати су за тим пописи у годинама: 1840, 1843, 1846, 1850, 1854, 1859 и 1863; но ни једноме од њих не може се поклонити потпуна вера у тачност, једно за то, што су вршени са особљем неспремним и недовољним на броју, а друго, што су и ови сви пописи вршени поглавито зарад финансиских државних циљева, те им, према томе, број народа беше споредна ствар.

Попис, учињен године 1866 први је, коме се нешто више вере поклонити може. Тада је становништво пребројано и по полу, по узрасту и брачноме стању, и ухваћен му и рачун и о писмености, народности, вери и поданству. Пописивано је становништво и године 1874, за тим 1878 у Новим Крајевима, и, на послетку, године 1884. Овај последњи попис чињен је поводом новог закона о порези, а зарад сазнања вредности непокретне имовине у народа. И ако резултати овога бројања ни у коме погледу не могу имати особитих претензија на тачност, ми се,

неимајући других, тачнијих, при излагању нашем морамо њих држати.

* * *

Под густином насељености разуме се однос између броја народа и величине површине, на којој је настањен. Она стоји у тесној свези са средствима за живот, што их једна земља пружа својим становницима. Земље у којима је индустрија високо развијена и јако распростра, и у којима влада живахна трговачка делатност, или оне, у којима су уз то још и климске прилике особито погодне, одликују се јаком густином насељености; оне пак земље, у којима народ живи поглавито од земљорадње и сточарства, које су уз то бреговите или баровите, или им је поље за ратарство неродно, на ређе су насељене.

Бројањем, при последњем попису, нађено је у Србији 1.900.000 становника. Упоредивши овај број са величином наше земље, ми находимо да у њој на □ километар долази 39·1 становника: Србија је дакле просечно насељенија од Јевропе, у којој на □ Км. долази 32·5 становника.

Но да би наши читаоци јасније могли појмити гуштину насељености у Србији, пружамо им прилику, да је упореде са другим неким земљама у Јевропи. Тако:

На □ Км. долази становника:

у Норвешкој 6	у Румунској 41
« Шведској 10	« Аустро-Угарској . . . 61
« Русији 16	« Францеској 71
« Црној Гори 19	« Немачкој 84
« Босни и Херцеговини 25	« Италији 96
« Турској 26	« Инглиској 112
« Бугарској и Грчкој . 34	« Холандији 124
« Шпанији 33	« Белгији 187

Н А Р О Д

Кад узмемо на ум варошко и сеоско становништво, онда оно стоји бројно овако :

Варошана има	237.150	. . .	12·5%
Сељака има	1,662.850	. . .	87·5%
Свега . . .		1,900.000	. . . 100.000

Србија и ако није велика земља, опет јој поједини крајеви показују велике разлике у густини насељености. Таблица што сад долази показаше те разлике у бројевима, а карта ће их приказати још и очигледније.

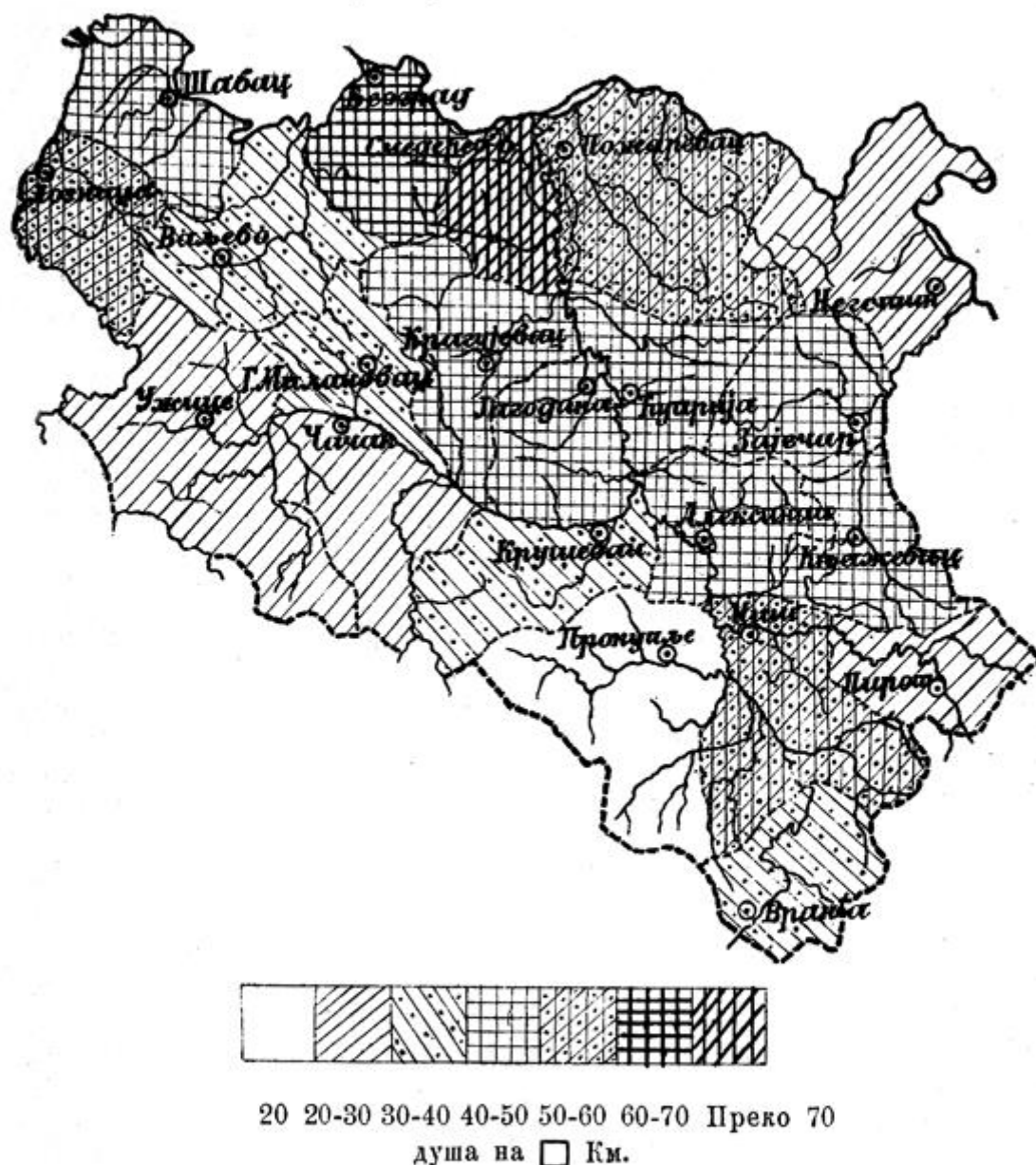
РЕА	О Б Р У Г	ВЕЛИЧИНА У □ КИЛОМЕТР.	БРОЈ УКУПНОГА СТАНОВНИШТ.	БРОЈ СТАНОВНИКА НА □ Км.
1	Смедеревски	1.164·4	91.026	78.1
2	Београдски	2.042·5	125.713	61.5
3	Подрински	1.231·1	62.496	50.7
»	Пожаревачки	3.638·5	184.687	50.7
4	Нишки	2.681	135.297	50.4
5	Крагујевачки	2.446·7	122.284	49.9
6	Јагодински	1.637	79.502	48.6
7	Црноречки	1.439·5	69.650	46.3
8	Шабачки	2.135·5	94.448	44.3
9	Ђуписки	1.635·9	69.499	42.4
10	Алексиначки	1.649	68.519	41.5
11	Књажевачки	1.531·1	61.905	40.5
12	Руднички	1.558·5	59.554	38.2
13	Врањски	1.915	67.638	35.3
14	Ваљевски	2.905·1	100.276	34.6
15	Крушевачки	2.368·5	81.511	34.4
16	Ужички	4.344·1	128.318	29.6
17	Пиротски	2.697	77.763	28.8
18	Чачански	2.631·2	68.936	26.1
19	Крајински	3.258·7	80.373	24.9
20	Топлички	3.679	73.607	20.0
	Србија	48.589·3	1.900.000	39·1

Из ове таблице видимо, да је Топлички округ најређе насељен а Смедеревски најгушће: готово четири пута јаче од првога. Просечно је најнасељенији крај Србије водопађа Велике Мораве: окрузи, који је додирују имају просечну насељеност од 53.9 становника на □ Км. Без

НАСЕЉЕНОСТ И КРЕТАЊЕ СТАНОВНИШТВА

мало просечну насељеност целе Србије имају окрузи: Ваљевски, Брањски, Крушевачки и Руднички, а најмању насељеност, све испод 30 ст. на $\square$ Км. имају окрузи:

Карта густине насељености

Пиротски, Чачански, Ужички, Крајински и Топлички. Прва три округа слабо су насељена због сиромашне природе земљишта, на коме се готово једино од стокe живети може; Крајински је округ за половину под шумом, од које је највећи део у атару Мајданпека, намењен рудар-

Н А Р О Д

ским циљевима, а Топлички је слабо насељен с тога, што му се становништво, после свршенога рата Србије за независност, иселило, те остао готово пуст. Но како је овај округ родан, нема сумње да ће се и сам у брзо у гушћој мери населити.

Ова ће таблица показати, како је расло становништво у Србији у току времена од педесет година а на име од 1834—1884.

ГОДИНЕ	Апсолутни број становника	ГОДИНЕ	Апсолутни број становника
1834	684.000	1873	1.339.508
1840	830.182	1874	1.348.094
1846	914.604	1875	1.372.741
1850	957.852	1876	1.372.100
1860	1.100.159	1877	1.372.206
1865	1.185.802	1878	1.378.557
1866	1.216.225	1879	1.383.239
1867	1.230.596	1880	1.700.272
1868	1.256.558	1881	1.737.296
1869	1.284.518	1882	1.775.912
1870	1.302.077	1883	1.820.800
1871	1.314.836	1884	1.900.000
1872	1.321.914		

Покрет становништва обухвата у статистици бројно растење или опадање становништва, које долази или од сразмере умирања и рађања или од сувишка досељених или одсељених. У покрету становништва од важности су чињенице: венчање, рађање, умирање, досељавање и одсељавање. Однос између броја венчања и укупнога броја становништва управља се просеком по већој или мањој лакоћи с којом се добијају средства за оснивање и издржавање породице; с тога је овај однос у исто доба и мерило за привредно и наравствено стање једне земље, јер се држи, да већи број венчања многоструко јача не само материјално благостање но и наравственост њенога становништва. Но по овоме мерилу могу са коришћу бити

НАСЕЉЕНОСТ И КРЕТАЊЕ СТАНОВНИШТВА

упоређиване само оне земље, које имају сличан климски и сродан народни карактер; јер већи број венчања долази и од раније настале телесне зрелости, од мањих потреба код становника, а може бити и последица лакомислености, јер се људи жене без довољних средстава за издржавање породице.

Колебање у броју венчања настаје због разних спољних прилика: већи је број у годинама родним но у гладним, или за време ратова, зараза и других невоља, које покатакд притисну сав народ.

У погледу на број венчања, међу Јевропским државама, Србија стоји на првоме месту. У времену од 1865 до 1884, у њој је на хиљаду становника било, годишње просеком, 11.4 венчања, а за сваку годину поименце овако :

ГОДИНЕ	Венчање на 1000 становника	ГОДИНЕ	Венчање на 1000 становника
1865	12.1	1875	10.9
1866	11.2	1876	7.7
1867	10.5	1877	12.7
1868	10.8	1878	10.0
1869	11.9	1879	15.5
1870	11.0	1880	11.9
1871	10.3	1881	12.5
1872	13.5	1882	12.4
1873	10.9	1883	12.1
1874	11.5	1884	10.9

Број венчања пак у неколиким Јевропским државама стоји овако :

у Угарској	10.2	у Швајцарској	7.5
« Русији	9.9	« Италији	7.5
« Немачкој	8.7	« Шпанској	7.4
« Аустрији	8.5	« Белгији	7.3
« Инглиској	8.2	« Румунској	6.7
« Францеској	7.9	« Грчкој	6.1

Н А Р О Д

За умножавање становништва од велике је важности плодност бракова. У времену од 1865—1884 било је у Србији, у појединим годинама, живо рођене деце оволико:

ГОДИНЕ	Рођених осим мртво рођених	ГОДИНЕ	Рођених осим мртво рођених
1865	55.372	1875	63.066
1866	55.610	1876	57.054
1867	55.239	1877	45.609
1868	57.454	1878	52.736
1869	58.186	1879	56.969
1870	58.401	1880	70.475
1871	56.750	1881	80.678
1872	51.704	1882	80.274
1873	56.309	1883	87.151
1874	56.363	1884	90.390

Број, дакле, живо рођене деце у једноме браку у Србији, износи просеком 4·1 детета. Ради упоређења у овоме погледу ево и других држава:

На један брак долази деце просечно:			
у Шпанској	5·4	у Инглиској	4·3
« Русији	5·1	« Аустрији	4·3
« Румунској	5·1	« Угарској	4·3
« Грчкој	4·9	« Белгији	4·3
« Италији	4·7	« Швајцарској	4·0
« Немачкој	4·6	« Францеској	3·1

На 1000 становника рађа се у Србији годишње, просеком, 43 детета. У појединим пак годинама, у времену од 1865—1884, рађало се на хиљаду становника

ГОДИНЕ	Рођених на 1000 становника осем мртво рођених	ГОДИНЕ	Рођених на 1000 становника осем мртво рођених
1865	47	1869	45
1866	46	1870	45
1867	45	1871	43
1868	46	1872	39

НАСЕЉЕНОСТ И КРЕТАЊЕ СТАНОВНИШТВА

године	Рођених на 1000 становника осем мртво рођених	године	Рођених на 1000 становника осем мртво рођених
1873	42	1879	41
1874	41	1880	41
1875	46	1881	46
1876	42	1882	45
1877	33	1883	48
1878	38	1884	49

У другим државама на 1000 становника рађа се деце, годишње, оволико :

у Русији	50	у Инглиској	35
« Угарској.	43	« Белгији	32
« Аустрији.	39	« Швајцарској	31
« Италији	37	« Румунској	30
« Немачкој	36	« Грчкој	29
« Шпанској	36	« Францеској	26

Позната је чињеница, да се у свима земљама рађа више мушке него женске деце; из искуства пак зна се, да се ова разлика изједначава тиме, што у првим, нежнијим годинама дечијим, мушке деце умире више но женске, тако, да се између обоје равнотежа достиже већ између њихове десете до четрнаесте године. Исто тако зна се бројањем и то, да је у старијим годинама број женских; у многим земљама, већи од броја мушких становника, и да је ова бројна превага женскиња над мушкињем у неколико земаља веома знатна. Ова појава долази од губитака у рату, који постижу само мушкарце, за тим од тешких и за здравље штетних радова, којима се само мушкарци одају, а на послетку долази и од исељавања, на које се мушкиње у век пре од женскиња решава.

У Србији, у времену од 1865—1884, у појединим годинама рађало се и мушке и женске деце оволико :

Н А Р О Д

ГОДИНЕ	Мушких	Женских	Мушких на 1000 женских
1865	28.471	26.901	1060
1866	28.687	26.923	1070
1867	28.451	26.788	1060
1868	29.580	27.874	1060
1869	30.100	28.086	1070
1870	29.992	28.409	1060
1871	29.262	27.488	1060
1872	26.632	25.072	1060
1873	28.859	27.450	1050
1874	28.751	27.672	1040
1875	32.353	30.713	1050
1876	29.346	27.708	1060
1877	23.592	22.017	1070
1878	27.155	25.581	1060
1879	29.584	27.385	1080
1880	36.395	34.080	1070
1881	41.517	39.161	1060
1882	41.505	38.769	1061
1883	44.587	42.564	1041
1884	46.397	43.993	1050

На 1000 дакле, рођене женске деце рађало се 1060 мушке; у неким пак Јевропским државама та сразмера стоји овако:

На 1000 женске деце рађа се мушке деце:

у Грчкој 1.110	у Хрв. и Славон. . . 1.050
« Румунској 1.100	« Швајцарској . . . 1.050
« Шпанској 1.060	« Францеској . . . 1.050
« Аустрији 1.060	« Белгији 1.050
« Италији 1.060	« Русији 1.050
« Немачкој 1.050	« Инглиској 1.040
« Угарској 1.050	« Холандској 1.030

У погледу пак на фактично, бројно стање народа, Србија долази у ред оно мало Јевропских земаља, у којима је мушко становништво од женскога бројем претежније; у њој је по попису од 1884 год. било:

НАСЕЉЕНОСТ И КРЕТАЊЕ СТАНОВНИШТВА

мушкиња . . .	972.019 . . .	51·16%
женскиња . . .	927.981 . . .	48·84%
<hr/>		
Свега . . .	1.900.000 . . .	100.00

дакле, на 1000 мушких становника 953 женских. Ради упоређења износимо тај размер и у другим земљама; тако:

На 1000 мушкараца долази женскиња:

у Босни и Херцего-		у Францеској . . .	1.008
вини	869	« Угарској	1.018
« Грчкој	906	« Русији	1.023
« Румунској	944	« Немачкој	1.035
« Бугарској	952	« Швајцарској	1.041
« Хрватској и Сла-		« Шпанској	1.044
вонији	992	« Аустрији	1.047
« Италији	995	« Инглиској	1.058
« Белгији	1.001	« Португалској	1.091

Прелазимо сада на умирање. На покрет становништва једне земље не утиче ни рађање ни умирање, свако за се. Становништво може бројно расти и при великој смртности као и при малој. Исти сувишак рођених над умрелима, дакле исти прираштај становништва може се десити и при разним сразмерама, између рађања и умирања. На прилику, годишњи прираштај од два постотка бива, кад се на стотину живих, годишње, роди четворо и умре двоје; али ће исти прираштај бити и онда, кад се на стотину живих роди годишње шесторо а умре четворо.

На прираштај становништва оба су ова случаја од истога утицаја, али је различно њихово дејство на срећу народну. У другоме случају бржа је промена од живота к смрти него у првоме. Али, што је краћи пут од живота к смрти, у толико су већи и страшнији губици у срећи и задовољству у животу, и у човечијој радној снази, која ствара напредак.

Н А Р О Д

У Србији, на 1000 становника, по просеку узетом за време од 1865 до 1884, умире годишње 30.5. становника.¹ Но неће бити на одмет да овде изложимо и колебање умирања у овој периоди времена, и то годишње:

Умрли осем мртво рођених

ГОДИНЕ	АПСОЛ. БРОЈ	НА 1000 СТАНОВНИКА	ГОДИНЕ	АПСОЛ. БРОЈ	НА 1000 СТАНОВНИКА
1865	30.263	25,5	1875	43.209	31.3
1866	29.409	24.3	1876	66.154	48.2
1867	31.625	25.7	1877	46.073	33.6
1868	41.036	32.7	1878	46.385	33.4
1869	38.162	29.7	1879	45.472	32.9
1870	43.256	32.2	1880	55.126	32.4
1871	42.647	32.4	1881	43.654	25.3
1872	42.387	32.0	1882	41.658	22.6
1873	43.157	32.3	1883	42.263	23.0
1874	49.291	36.8	1884	47.552	23.0

У осталим Јевропским државама на 1000 становника умире годишње, по просеку од 1865 до 1880 године:

у Хрватској и Славонији	41.9	у Румунској	26.7
« Угарској	37.8	« Францеској	23.9
« Русији	36.7	« Швајцарској	23.5
« Аустрији	31.3	« Белгији	23.0
« Шпанској	30.1	« Инглиској	21.9
« Немачкој	26.9	« Грчкој	21.1
		« Норвешкој	17.0

Таблица што сад иде, износи умирање по полу, а у поменутој већ периоди времена.

¹ Ту су узети у рачун и погинули у ратовима од 1876, 1877 и 1878 године

НАСЕЉЕНОСТ И КРЕТАЊЕ СТАНОВНИШТВА

Умрли, разликовани по полу, осем мртворођених

ГОДИНЕ	МУШКИ	ЖЕНСКИ	МУШКИХ НА 1000 ЖЕНСКИХ
1865	15.987	14.276	1120
1866	15.367	14.042	1090
1867	16.653	14.972	1110
1868	21.390	19.646	1090
1869	20.212	17.950	1130
1870	22.837	20.419	1120
1871	22.482	20.165	1110
1872	22.186	20.201	1110
1873	22.370	20.787	1080
1874	25.368	23.923	1060
1875	22.373	20.836	1070
1876	39.391	26.763	1470
1877	24.210	21.863	1110
1878	24.814	21.571	1150
1879	23.702	21.770	1090
1880	28.939	26.187	1110
1881	22.583	21.071	1070
1882	21.601	20.057	1071
1883	21.815	20.448	1061
1884	24.415	23.137	1051

Умножавање становништва у Србији има такве размере, да је ставља на прво место међу државама Јевропским; јер кад се узме годишњи просек у времену од 1833 па до 1884 године, онда се види, да се становништво умножавало са 18 душа по хиљади. Но ово умножавање приказује се у три фазе: од 1833 до 1859 године, становништво је расло бројем са 19.2 душа по хиљади, од 1859 до 1879 са 11.5 по хиљади а од 1879 до 1884 године са 23 душе по хиљади становника. Несмејући се упуштати у објашњавање тако велике разлике, која се јавља у умножавању становништва у појединима од ових фаза, напоменућемо само ту могућност, да је јакоме умножавању у првој и последњој фази допринело велико досељавање из осталих крајева српских, а нарочито оних под Турском. Досељавање је пак најаче било у прво

време по ослобођењу и за тим после рата за независност, када је управљено било нарочито на Нове Крајеве и у њима, на опустели Топлички округ. У овоме досељавању нашао би се, по свој прилици, узрок и оној онако јакој, бројној превази мушкиња над женскињем.

Да би се пак видела јасније ова појава јакога умножавања становништва у Србији, ми ћемо га изнети да се види како је и у другим Јевропским државама, напомињући, да је готово код свију узет годишњи просек из времена од 1865 до 1880 године. Дакле:

На 1000 становника умножавање је годишње:

у Инглиској са . . .	12·8	у Италији са . . .	6·5
« Грчкој « . . .	12·3	« Швајцарској « . . .	6·4
« Немачкој « . . .	10·8	« Угарској « . . .	4·7
« Аустрији « . . .	7·8	« Шпанској « . . .	3·3
« Белгији « . . .	7·7	« Францеској « . . .	2·4
« Русији « . . .	7·4		

Прелазимо сада на народност. Од 1.900.000 душа у Србији долази:

на Србе . . .	1.715.000	. . .	90·26%
« Влахе . . .	142.000	. . .	7·47 «
« Цигане . . .	24.700	. . .	1·3 «
« Бугаре . . .	6.200	. . .	0·33 «
« Израиљце . . .	4.100	. . .	0·22 «
« Немце . . .	3.000	. . .	0·16 «
« Остале народности . . .	5.000	. . .	0·26 «

Свега . . . 1.900.000 . . . 100·00

Говорећи о пореклу и размештају народа у Србији, ми смо казали, како су ови народи по њој размештени. Међу тим, држимо, да ће бити са свим на своме месту, ако се овде задржимо нарочито при Србима, и изложимо им распрострањење, обухвативши их укупно све, а не

само оне у Србији Ово ће бити потребно тим пре, што у нашој држави живи тек 23.6% од укупнога српског народа.

У Јевропи има данас 7.256.000 Срба, од којих највећи део живи у једноставној маси а много мањи, измењано с другим народима. Таблица, што сад иде, показаше нам у прегледу бројно стање народа нашега и његово распрострањење :

У Србији	има Срба	1.715.000
« Босни и Хер-		
цеговини	« «	1.330.000
« Старој Србији	« «	255.000
« Македонији	« «	540.000
« Црној Гори	« «	175.000
« Далмацији	« «	455.000
« Истри	« «	160.000
« Хрватској и		
Славонији	« «	1.746.000
« Угарској :		
а Бачкој и Банату	450.000	
б у округу Барањском	34.000	
в « « Шомођском	12.000	
г « « Салајском	71.000	
д « « Железном	17.000	
ђ « « Шопроњском	29.000	
е « « Мошоњском	9.000	
ж « « Пештанском	9.000	
з « « Крашовском	19.000	
	Свега	650.000
« Западној Бугарској	200.000	
« Арнаутској (западно од Црнога Дрима)	30.000	
	Свега	7.256.000 ¹

¹ Крајем 1884 године.

Но од нашега народа Србима се зову готово само они, источно-православне вере; велика пак већина оних, западно-православне — католичке — вере, зове се Хрватима; тако исто Срби мухамеданци, у Босни и Херцеговини, за тим у Старој Србији и Македонији, зову се Турцима, и ако не говоре никојим другим језиком осем српским. Ове верске супротности, које страховито раздиру организам нашега народа, моћи ће изгладити тек виша образованост.

Без мало сви Срби, сви Власи и Бугари и највећи део Цигана, припадају источно-православној цркви. Мухамеданство је појаче распрострањено међу Циганима, а међу Србима само у незнатној мери, и то у Сакару и Зворнику, селима на Дрини, и нешто мало по варошима Нових Крајева. Израјиљци су Мојсијевци а Немци и остали народи припадају разним црквама, а највише протестанској и католичкој. Мојсијевци имају неколико својих црквених општина по Србији, протестанти једну у Београду, а остали их немају никако.

МИ
А Л Е К С А Н Д А Р I
по милости Божјој и вољи Народној
КРАЉ СРБА, ХРВАТА И СЛОВЕНАЦА

Проглашујемо и објављујемо свима и свакоме, да је Законодавни Одбор на основу члана 130. Устава, на својој XXXI. редовној седници, од 16. децембра 1921. године решио и да смо Ми потврдили и потврђујемо: да се Уредба о сузбијању скупоте животних намирница и несавесне спекулације од 27. јуна 1921. године измени и да гласи:

ЗАКОН
О СУЗБИЈАЊУ СКУПОТЕ ЖИВОТНИХ НАМИРНИЦА И
НЕСАВЕСНЕ СПЕКУЛАЦИЈЕ.

Члан 1.

Министар Социјалне Политике стара се да становништво Краљевине буде снабдевано животним намирницама у довољној количини и по умереним ценама.

Под животним намирницама, по овом закону, подразумевају се људска храна (јело и пиће), сточна храна, одећа, обућа, огрев, осветљење, земљорадничке справе, пољопривредни алати, лекови, и други

предмети преке потребе, као и материјал за израду истих.

Члан 2.

Ради постигнућа циља изложенога у претходном члану Министар Социјалне Политике служиће се, по потреби, овим мерама :

1) Потпомагаће одржавање досадашњих и отвараће нових продавница потрошачких и земљорадничких задруга и самоуправних тела, а по потреби установљаваће и државне продавнице.

У пасивним крајевима Министарство за Социјалну Политику дужно је одржавати сталне продавнице за најнужније предмете исхране, ради помагања становништва у случају неродних година.

2) Посредоваће код надлежних Министара око олакшавања промета животних намирница, како у погледу превоза, тако и у погледу наплате разних дажбина.

3) Спречаваће нагомилавање намирница по магацинима (слагалиштима, складиштима), као и све друге поступке, који би имали за циљ подизање цена животним намирницама.

Члан 3.

Потрошачке и земљорадничке задруге и самоуправне апровизиације, по тачци 1.

претходног члана; добијаће помоћ у бескаматном кредиту у границама буџетске могућности.

Члан 4.

У колико би добијале од Државе намирнице и кредите за набавку ових ради исхране становништва, потрошачке и земљорадничке задруге дужне су из добивених кредита, као и из добивених количина намирница, подједнако снабдевати како своје чланове тако и остало становништво дотичног места.

Члан 5.

Оснива се нарочити „Фонд за исхрану сиротиње“ у који се уносе новчана казна и новац од продате конфисковане робе, по кривицама из овога закона.

Министарство за Социјалну Политику издаваће, у границама буџетске могућности, помоћ „Фонду за исхрану сиротиње“.

Члан 6.

Сваки ко продаје животне намирнице у дућану (радњи), на пазару (тргу, пијаци), или на другом коме месту, мора сумарно или појединачно означити цене појединим предметима тако, да их свако може јасно видети.

Од ове се обавезе изузимају само произвођачи сељаци, који су своје производе донели на пијацу ради продаје.

Ко не означи цену животним намирницама или неће да их истакне на видно место, казниће се затвором до 3 месеца и новчаном казном до 10.000 динара.

Члан 7.

Сваки продавалац дужан је излагати продаји све животне намирнице набављене у циљу продаје.

Забрањено је нагомилавање намирница, предвиђених у члану 1. у сврху да се роба узме из промета и тиме повиси њена цена.

Ко се огрени о одредбе овога члана казниће се затвором до 6 месеци и новчаном казном до 50.000 динара.

Члан 8.

За све врсте намирница, побројаних у члану 1. овог закона, забрањено је продавцима тражити већу цену него што је она која обезбеђује обичну и дозвољену трговачку чисту добит, која ни у којем случају не може бити већа од 25⁰/₀.

Исто тако забрањено је занатлијама да траже претерану цену за услуге при вр-

шењу свога заната. У овоме случају сматра се да је претерана цена она, која је већа од пристојне зараде дотичног занатлије с обзиром на скупоћу у месту у коме ради и на стварне режијске трошкове његове радње.

Ко се огреши о ове одредбе казниће се затвором до 3 месеца и новчаном казном до 10.000 динара.

Овако ће се казнити и онај ко лажно мери и смањује оброке (порције) животних намирница при продаји.

Под одредбе става првог овог члана не потпадају земљорадници, који доносе своје производе на пијацу.

Члан 9.

Забрањено је вишеструко препродавање и нечиста спекулација којом се иде за поскупљивањем цена животним намирницама а нарочито договарање између продуцента или посредника да би се цена роби повисила. Забрањено је такође куповати намирнице на трговима (пијацама), и сајмовима (вашарима), ради препродаје на истом месту и за време трајања истог пазарног дана.

Велико-продавци и продавци на ситно у циљу снабдевања ових последњих, закљу-

чиваће међу собом продаје, односно куповине после времена, одређеног за продају на ситно на дотичном месту.

Ко почини прекршај те одредбе казниће се затвором до 6 месеци и новчаном казном до 50.000 динара.

Члан 10.

Ко повреди дужност лифéroвања животних намирница, која се оснива на уговору склопљеном с једном државном или самоуправном установом ако као комисионар или поткомисионар или као службеник при извршењу добавног посла намерно доведе у опасност или омете извршењу лиферације, казниће се затвором до 6 месеци и новчаном казном до 100.000 динара.

Члан 11.

1. Ко некога одвраћа да на пијацу не донесе животне намирнице у намери да на пијаци не буде или да буде мало робе.

2. Ко од онога, који носи животне намирнице на пијацу још на путу до пијаце, те намирнице купи, у намери да их на пијаци не буде, или да их буде мало на да их сâм може продавати по скупу цени, казниће се затвором до 1 месец и новчаном казном до 5000 динара.

Члан 12.

1. Ко намирнице учини неупотребљивим или их уништи, у намери да смањи њихову количину, или да ограничи њихову продају; и

2. Ко у намери да себи осигура набавку најнужнијих намирница, или да у будуће себи осигура првенство пред другим купцима (капарисање) понуди цену која је већа од тржне (пијачне) цене, тако да се по мишљењу вештака сматра као таква намера, казниће се затвором до 1 месец и новчаном казном до 5000 динара.

Члан 13.

Ко учини у поврату једно од дела споменутих у члановима 7., 8. и 9. овога закона, казниће се, уз казну која је предвиђена за дотично дело, забраном даљег рада привремено или за увек.

Члан 14.

У случајевима из чланова 7., 8. и 9. поред казне затвором и новчане казне, осуђеном ће се одузети и сва количина робе, која је била предметом кривичног дела, у корист „Фонда за исхрану сиротиње“.

Члан 15.

Власник предузећа јамчи за казне на које буду осуђени заступник или који службеник предузећа за преступе прописане овим законом солидарно са осуђеним. Под власницима предузећа подразумевају се и друштва и јуристичка лица.

Члан 16.

Казне затвором, по овом закону изречене, не могу се замењивати новцем а новчане казне у случају неутеривости, замениће се затвором, рачунајући за сваких 50 динара по један дан затвора.

Али ово претварање новчане казне у казну затвора не може прекорачити три месеца.

Члан 17.

Пријављивање и претходно извињање кривица по овом закону вршиће, према постојећим прописима у појединим крајевима наше Државе, полицијске власти.

Расправљање и пресуђивање о кривицама учињеним по овом закону вршиће у крајевима Србије и Црне Горе један судија, кога за то одреди председник Првостепеног Суда, а у осталим крајевима Котарски Суд.

Члан 18.

Противу пресуда интересовани имају право жалбе надлежном Првостепеном односно Окружном Суду (Судбеном Столу) према постојећим прописима.

Члан 19.

Извршна решења се објављују преко званичних новина о трошку осуђенога.

Члан 20.

Кажњивост преступа по овом закону застарева за годину дана од дана преступа, ако не буде поведена истрага.

Члан 21.

У свима предметима, по којима се води поступак по Уредби о сузбијању скупоче животних намирница и несавесне спекулације од 27. јуна 1921. год. имају се од дана, кад овај закон добије обавезну законску силу наставити према прописима овога закона.

Извршне пресуде, које нису извршене, имају се поново разматрати и пресудити пред надлежним Првостепеним Судом у смислу одредаба овог закона (чл. 18).

Члан 22.

Овлашћује се Министар Социјалне Политике да пропише Правилник за извршење овог закона.

Члан 23.

Овај закон ступа на снагу од дана када га Краљ потпише, а обавезну законску силу добија после 15 дана од дана објаве у „Службеним Новинама“.

Од тога дана престаје важити „Уредба о сузбијању скупоће животних намирница и несавесне спекулације“ од 27. јуна 1921. године и сви остали закони и законски прописи који су у противности са овим законом.

Препоручујемо Нашем Министру Социјалне Политике да овај закон обнародује а свима Нашим Министрима да се о његовом извршењу старају; властима, пак, заповедамо да по њему поступају, а свима и свакоме да му се покорвају.

30. децембра 1921. год.
у Београду.

АЛЕКСАНДАР, с. р.

Министар
Социјалне Политике
Д-р Жерјав, с. р.

(Следују потписи свију Министара).

42. Св.

ЗБИРКА ЗАКОНА
протумачених судском и административном праксом
ИЗДАЈЕ ГОЈКО НИКЕТИЋ

Св. 42.

ЗАКОН

О СТАНОВИМА

БЕОГРАД
ИЗДАВАЧКА КЊИЖАРНИЦА ГЕЦЕ КОНА
1, Кнез Михаила 1.
1922

ЗАКОН

О СТАНОВИМА

од 30. децембра, 1921. год.

Чл. 1. — За уређење свих закупних односа зграда и других просторија ступају на снагу прописи општих закона који су важили у појединим деловима Краљевине пре 1914. године уз следећа ограничења.

Чл. 2. — До 1. јануара 1923. год. важе прописи Уредаба о Становима и Закупима Зграда у Опште од 8. априла 1921. године и 21. маја 1921. године, изузевши чл. 24. Уредбе од 21. маја 1921. год. који се проширује на целу територију с тим да важи до 1. јануара 1925. године. Исто тако одузеће станбена власт станове оним закупцима који имају више од 1,500.000. — динара имања или 60.000. — динара редовних годишњих прихода, а немају у држави своје куће, ако у року који ће им одредити станбена власт а који не сме бити

дужи од две године не саграде куће за своје становање.

Члан 7. Уредбе о Становима и Закупима Зграда у Опште, од 8. априла 1921. год., има се разумети тако да се за мерило узима сума непосредне порезе за 1920-21. годину, без обзира на доцније евентуалне измене у пореској стопи.

Члану 6. Уредбе о Становима и Закупима Зграда у Опште, од 8. априла 1921. године, додаје се ова одредба:

Сопственици локала за обављање трговине или заната који су ове издали пре или за време рата имају право отказа закупцу ако испуне следеће услове:

- 1.) ако је такав локал сопственику или његовој деци потребан за рад у истом;
- 2.) ако је такво лице које локал тражи било до свршетка последњег рата изучени трговац или занатлија, и
- 3.) ако су било сопственик или његова деца били на војној дужности за време последњег рата.

Тако добивене просторије сопственик, или његова деца, не сме издавати другоме, већ је

дужан да их употреби за сврхе за које су му према предњим условима и уступљене.

Види чл. 7. Уредбе о Становима.

Чл. 3. — Од 1. јануара 1923. год. до 1. јануара 1925. год. сви закупци станова и локала, пословних просторија задржавају исте уз досадашње или споразумом утврђене закупне цене, или уз цене које ће у случају неспоразума закупца и закуподавца одредити избрани суд.

Избрани суд решаваће спорове о висини закупнине с обзиром на месне прилике, стање и вредност зграде, праведну амортизацију уложеног капитала, порезе и остале стварне и личне разлоге сопственика, закупца и лица која са њим у истом стану станују, а нису чланови породице закупца.

Састав и поступак избраног суда прописане се Правилником. Истим Правилником прописане се и учешће сопственика у приносу од издавања појединих делова станова од стране закупаца и начин њиховог закључивања.

Распис Министра Социјалне Политике од 29. јануара, 1922. год., Бр. 180.: Приметио сам, да су учестали случајеви, да

председник и чланови одбора за станове буду изабрани за судије надлежног Избраног Суда, што није допуштено по чл. 25. Уредбе о Становима и Закупима Зграда у опште од 8. априла, 1921. год., (У вези тач. 10. ал. 1., Расписа Бр. 41816. од 1. јуна, 1921. год., издатог на основу чл. 37. Уредбе). Наиме по чл. 25. Уредбе одређивање закупне цене код закупа, који не долазе у категорију закупа за становање, врши нарочити Избрани Суд коме надлежан Одбор за станове предаје акта. А после донетог решења Избрани Суд враћа акта Одбору, који саопштења врши, ако Избрани Суд то сам није учинио. Из овога јасно излази, да одбор за станове и Избрани Суд имају своје засебне надлежности, те да Одбор за станове не може вршити дужност Избраног Суда и обрнуто: Појава Избраног Суда предпоставља постојање надлежног Одбора за Станове, који и по Уредби и по Правилнику (Чл. 36.) за извршење исте, административно суделује у његовом раду, због чега су му чланови са председни-

ком изузети као судије Избраног Суда (тач. 6. §. 52. Грађ. Суд. Поступка). —

Наредба Министра Социјалне Политике од 29. априла, 1922. год., Бр. 925.: С обзиром на изузетан положај железничких ресторација, које се у свестраном интересу путника и железничког особља само под извесним условима морају издавати под закуп, то на основу чл. 37. Уредбе о становима и закупима зграда у опште од 8. априла, 1921. год. и Чл. 13. и 14. Закона о становима од 30. децембра исте године, наређујем, да се железничке ресторације како у погледу некретности закупаца тако и у погледу регулисања висине закупнине изузму од свих ограничења по поменутој Уредби односно Закону, тако да за исте у овом погледу важе само одредбе Грађанског и Кривичног Закона. —

Чл. 4. — У циљу збрињавања са становима оних лица која немају стана, имаће власт за станове право располагања са свима становима који ће се испразнити у истом месту буди којим начином, као и становима закупа-

ца који имају своју нову зграду ослобођену свих ограничења по чл. 7. овог Закона.

Код додељивања станова неће утврђивати закупнину власт за станове, него првенствено странке споразумно, а у случају спора изабрани суд.

Наредба Министра Социјалне Политике од 23. новембра, 1921. год., Бр. 73155.: Врло су чести случајеви, да Месни Одбори доносећи одлуке о иселењу закупаца на основу тач. 5. чл. 15. Уредбе о становима од 8. априла тек. год. и чл. 26. Правилника за извршење исте Уредбе, не узимају довољно у обзир дужности које проистичу из чл. 8. исте Уредбе у погледу збрињавања лица, који се принудно исељавају из старих зграда намењених за рушење, те су многе породице доведене у незгодан положај, да буду избачене на улицу што се с обзиром на прописе Уредбе, никако не сме допустити. На основу свега напред изложеног и чл. 15., 18., 24. и 37. Уредбе о становима од 8. априла тек. год., наређујем свима Месним Одборима на ра-

нијој територији Србије и Црне Горе, да при доношењу одлука о исељењу закупаца по тач. 5 чл. 15. Уредбе о становима у исто време имају испунити наређење чл. 18. исте Уредбе тако, што ће том приликом доносити и одлуке о усељењу таквих закупаца у друге станове. Према томе за извршност таквих одлука остаје одлучно и упоредно извршење наређења чл. 18. Уредбе, о чему ће месни Одбори водити строго рачуна и настати, да се у интересу брже изградње нових зграда, за ову врсту закупаца првенствено реквирирају други станови. —

Наређење Министра Социјалне Политике од 25. фебруара, 1922. год., Бр. 206.: У допуну расписа од 28. новембра прошле године, а у циљу што дужег подизања нових зграда на основу чл. 37. Уредбе о становима и закупима зграда у опште од 8. априла, 1921. год., наређујем:

- 1) По свима пријавама поднетим са потребним податцима и обавезом сопственика, да ће на место старе подићи нову зграду, Одбори ће одмах а најдаље у року

од три дана, донети решење о исељењу закупаца из просторија, које се имају порушити, не наређујући због тога рочиште, и то ће решење саопштити заинтересованим странама и даље поступити у свему по чл. 26. Правилника за извршење Уредбе. — 2). Ако се из оваквог стана има иселити лице, које је становник дотичног места пре 12. јула, 1914. год., или државни службеник, који је службом везан за дотично место, без обзира на околност од када је у томе месту, наредиће му се при саопштењу решења, да уроку од 15 дана има себи наћи други стан, који по Уредби подлежи реквизицији и исти, уз потребне доказе о праву на заштиту из чл. 18. Уредбе, пријави надлежном Одбору ради додељивања. Пријаве ове врсте сматрају се као хитне и Одбори ће их узимати у поступак првенствено и одлуке доносити најдаље у року од пет дана. — 3). Одбори ће за лица из тачке друге овога расписа реквирирати првенствено празне станове и делове станова који су празни

и чија је реквизиција могућна, затим станове страних поданика (изузимајући представнике страних држава) и оних лица, која су у дотична места досељена после 12. јула, 1914. год., а нису као државни службеници везани службом за дотично место и, најпосле, станове које држе под закуп лица, која су у месту подигла нову или оправила оштећену стару зграду, предратну сопственост. — 4). Ако би се утврдило, да лице из тачке друге неће у наређеном року, да означити стан, који подлежи реквизицији, или намерно и у циљу злоупотребе назначује такве станове, за које у напред зна, да не подлеже реквизицији, из буди којих разлога, сматраће се да не жели озбиљно да се користи заштитом коју му Уредба пружа, и исељење ће се извршити неминовно у року нових десет дана. —

Види чл. 7. Зак. о становима.

Чл. 5. — Закуподавац има право отказа, па и код додељеног стана, по општим законским прописима, исто као у случају уговорног закупа и то само онда, ако закупац

својим понашањем губи право становања по општим законским одредбама или ако заостане са испуњавањем својих обавеза узастопце за два месеца. За отказ у случају подизања нових зграда на место старих које се имају порушити, не траже се ова два услова.

Сопственици локала за обављање трговине или заната који су ове издали пре или за врата имају право отказа закупцу ако је такав локал потребан сопственику или његовој деци за рад у истом.

Тако исто и сопственик стања може отказати стан закупцу ако му је овај неопходно потребан за лично становање а сада станује као купац у туђем стану.

Ближе одредбе о исељењу купаца у таквим случајевима прописане су Правилником.

Чл. 6. — Послове око додељивања станова вршиће станбена власт, која ће се образовати код појединих општинских Управа, дотично управних власти, по Правилнику.

Жалбе на решења станбених власти, а на решења изабраних судова само онда кад ова нису донета једногласно, могу парничне стране изјавити за ранију територију Краљевине

Србије и Црне Горе и Војводину Министарству Социјалне Политике, а за остале покрајине надлежним Покрајинским Управама.

При Министарству Социјалне Политике и Покрајинским Управама образоваће се нарочити судови за разматрање и решавање ожалбених решења, чије су одлуке извршне.

Жалбе се подносе непосредно власти за станове у року од осам дана од саопштења решења не рачунајући дан саопштења. Жалбе које нису непосредно власти за станове поднете, или су доцније поднете, неће се узети у обзир. Жалбе предате пошти на повратни реџепис на адресу власти за станове сматраће се као да су и самој власти поднете.

Чл. 7. — За нове зграде у смислу Уредаба о Становима и Закупима Зграда у Опште од 8. априла 1921. год. и 21. маја 1921. год., важиће и на даље одредбе тих Уредаба. Но као нове зграде не сматрају се оне за чију се градњу или оправку сопственик послужио позајмицом Одбора за обнову Београда.

Члан 13. Уредбе о становима и Закупима у Опште, од 21. маја 1921. год., допуњује се у толико што ће се рок предвиђен у чл. 1.

Уредбе о помагању продукције нових станова, од 19. јула 1920. год., продужити све до јонца 1925. год. при чему ће важити и остали прописи те Уредбе.

Правилник Министра Социјалне Политике о ослобођењу сопственика од плаћања порезе на приход од нових зграда и о ослобођењу тих зграда у опште од 22. марта, 1922. год., Бр. 618.: Чл. 1. Сопственици нових зграда које помиње Чл. 13. тач. а) и б) Уредбе о становима од 8. априла, 1921. год., ослобођени су од плаћања пореза на приход од тих зграда и то: 1., За време од 20. година у Београду без обзира на место, величину и карактер зграде. То исто важи и за новоподигнуте спратове (Чл. 28. Правилника за извршење Уредбе од 27. априла, 1921. год.). — 2. За време од 10. година у свима окружним градовима и то: а) Зграде у главним улицама и на трговима у колико улазе у састав центра вароши. Дужност је дотичне општине, да тај центар — ужи део вароши који чини целину у привредном и урбанском погле-

ду — одмах означи. — б). Зграде економски и социјално слабијих грађана, које садрже искључиво мале станове, а то су они који имају највише три собе, не рачунајући принадлежности (кујна, ћилер и т. под.), при чему се поставља као услов, да се ове имају подићи најдаље до 1. октобра, 1922. год. — в). Зграде са малим становима, које се буду подигле и предале употреби у току 1922. год. — г). Све зграде са малим становима подигнуте од грађевинских задруга и сличних друштава, која не раде за добит. О карактеру таквих задруга и друштава одлучује Министарство Социјалне Политике, чија одлука служи као основица за ослобођења ове врсте. — 3. За време од 7 година: а) Зграде у градовима у опште које су претежно удешене и служе за обављање индустрије или заната, изузев ако по овом члану уживају веће ослобођење, као и раднички станови при индустријским предузећима. — б) Зграде у свима осталим градовима које су побројане у тач. 2. овог члана, с тим што ће

за зграде под б) и в) које се не буду подигле у предвиђеном року ослобођење важити за 5 година. — 4. За време од 5 година: Све остале зграде у опште, које се налазе у градовима а нису побројане у овом члану. — Чл. 2. Не могу уживати повластице у погледу ослобођења од порезе: а) у Београду све оне зграде које не одговарају грађевинским прописима, као ни оне где се при подизању истих самовласно одступило од одобрених планова на штету тих прописа, или за које се у опште није тражило одобрење надлежне власти; — б) У осталим градовима све оне зграде које не одговарају хигијенским, техничким и културним условима, који се као неопходно нужни постављају за подизање нових грађевина. — Чл. 3. Сопственици нових зграда о којима говори Чл. 13. тачка а) и б) Уредбе о становима од 8. априла, 1921. год., дужни су поднети надлежној власти нарочита уверења дотичне општине са свима доказима у овереном препису на основу којих је издато, из којих би се

видило, да је прегледом на лицу места утврђено, да зграда у свему одговара условима, који се у овом Правилнику постављају за ослобођење од пореза. У Београду за доказ, да се сопственик није послужио позајмицом Одбора служи само уверење тог Одбора; а да је у свему поступио по тач. а) Чл. 2. овог Правилника служи само уверење Грађевинског Одбора за град Београд. У одсуству тих уверења надлежне пореске власти неће узимати у обзир пријаве сопственика за ослобођење; а већ донете одлуке по томе мораће се одмах по званичној дужности саобразити овоме Правилнику. Уверења и доказе на основу којих су издата, са нејасним, спорним или непредвиђеним случајевима достављаће надлежне пореске власти по званичној дужности Министарству Социјалне Политике на преглед и коначно решење. Последње наређење важи и за све остале нејасне, спорне или непредвиђене случајеве. Сопственици који никаква уверења нису до сада поднели, дужни су иста накнадно надлежној пореској власти нај-

даље у року од два месеца од дана обрадовања овог Правилника у „Службеним Новинама“ поднети; а за зграде, које се тек имају довршити или подићи, тај ће се рок рачунати од дана довршења зграде. Уверења сопственика зграда које помиње Чл. 2. под б) овог Правилника издаваће општинска власт само на основу стручног прегледа инжињера и лекара или само једног, где другог нема, а у случају да у дотичном месту нема ни једног онда од три члана општинског одбора. — Чл. 4. Одредба претходног дана односи се у свему и на обавезу сопственика да у предвиђеном року оверени препис таквог уверења поднесе и надлежном Одбору за станове. Сопственици који тражена уверења не поднесу у остављеном року како надлежној пореској власти тако и надлежном Одбору за станове не могу се користити ослобођењем по Чл. 13. Уредбе. О овим случајевима пореска власт ће одмах, по званичној дужности, известити о томе надлежан Одбор за станове. — Чл. 5. За зграде

које помиње Чл. 13. тач. в) Уредбе, важе у свему одговарајуће одредбе Чл. 3. и 4. овог Правилника. Али ако је решење о ослобођењу зграде која се налази у Београду по овом основу већ донето и постало извршним сопственик је дужан у року од два месеца, од дана обнародовања овог Правилника поднети надлежном Одбору уверење Грађевинског Одбора за обнову Београда, да се за исправку зграде није послужио позајмицом тога Одбора. Не учини ли ово у предвиђеном року, губи право на ослобођење. — Чл. 6. Овај Правилник важи од дана обнародовања у „Службеним Новинама“. — (Обнародован 29. марта, 1922. год., Бр. 70., „Службених Новина.“)

Види Чл. 13. Уредбе о становима.

Чл. 8. — Повреде појединих одредаба овог Закона и на темељу истог издатих Правилника казниће се новчано. Казне не могу бити веће од 15.000 дин., а рачунаће се према имовном стању повредитеља. Казне се изричу у корист фонда за подизање малих станова.

Величина казне за поједине повреде, као и

власт која ће казне изрицати и извршивати, прописаће се Правилником.

Чл. 9. — Надлежне власти за станове поред редовних државних такса наплаћиваће за свој рад таксу у готову 20% од једномесечне кирије унапред од лица која се овој обраћају за интервенцију. Сиромашни закупци могу се ослободити ове таксе.

Ближе одредбе о начину те наплате и располагању прописаће се Правилником.

Чл. 10. — Министар Сицијалне Политике прописаће потребне Правилнике са ближим одредбама за извршење овог Закона.

Чл. 11. — Овлашћује се Министар Социјалне Политике да може увести у живот:

а.) одредбе о фонду за подизање малих станова,

б.) одредбе о малим становима и њиховој градњи,

в.) одредбе о инспекцији станова у опште, чије издржавање пада на терет општина,

г.) одредбе о задругама, хуманим и сличним друштвима која раде на подизању малих станова,

д.) одредбе о начину употребе зграда које служе за становање или преноћишта,

ђ.) одредбе о дужностима општина у погледу помагања изградње малих станова и о организацији комуналне службе, за потребе станова,

е.) одредбе о конструктивним и техничким прописима и олакшицама за мале станове у споразуму са Министром Грађевина,

ж.) одредбе о давању олакшица за транспорт грађевинског материјала на суву и води у споразуму са Министром Саобраћаја,

з.) одредбе о давању повластица за добијање сировог материјала потребног за израду малих станова у споразуму са Министром Шума и Руда.

Ове одредбе не смеју вређати законит делокруг самоуправних власти.

Чл. 12. — Ако која год општинска, односно управна власт, не би вршила своју дужност по прописима овог Закона образоваће државна власт о трошку дотичне власти односна станбена надлештва.

Чл. 13. — Од првог јануара 1923. год. престају важити Правилници Покрајинских Управа.

Без одобрења Министра Социјалне Политике не смеју се издавати никакви Правилници ни прописи по станбеном питању ни од једне власти, јер у противном случају неће важити.

Чл. 14. — Старање и надзорна власт по свима станбеним питањима припада једино Министарству Социјалне Политике.

Чл. 15. — Нерешена питања о висини закупнине до 1. јануара 1923. год. решаваће надлежна станбена власт по прописима који су тада важили; а по престанку овог Закона сва нерешена питања ове врсте решаваће на исти начин надлежни срески-котарски-судови, односно првостепени судови на ранијој територији Краљевине Србије и Црне Горе.

Чл. 16. — Прописима овог Закона не могу се користити ни сопственици ни закупци који нису платили дуговану државну порезу за предпоследње тромесечје.

Чл. 17. — Закон овај ступа у живот од дана када га Краљ потпише, а обавезну снагу добија од дана обнародовања у „Службеним Новинама“.

Препоручујемо Нашем Министру Социјалне
Политике да овај Закон обнародује, властима
пак заповедамо да по њему поступају, а сви-
ма и свакоме да му се покорвају.

Обнародован 28. фебруара, 1922. год.
у Бр. 41., „Службених Новина“.

4

ПРЕГЛЕД НОВИХ КЊИГА

1. ЗЛАТО ЧЕТНИКА И ПАРТИЗАНА – ДЕКОНСТРУКЦИЈА ЈЕДНОГ МИТА: ФИНАНСИЈЕ И ОТПОР ОКУПАТОРУ У СРБИЈИ И ЈУГОСЛАВИЈИ 1941–1945
Милош Тимотијевић
Београд: Службени гласник, 2018.
2. ИСЛАМСКО БАНКАРСТВО: ТЕОРИЈА И ПРАКСА
Жељко Радовановић
Београд: Службени гласник, 2018.
3. ЕКОНОМСКЕ И ДРУШТВЕНЕ ПОСЛЕДИЦЕ РАТА У СРБИЈИ
Драгољуб Јовановић
Београд: Службени гласник, 2018.
4. РАТ: МИТОВИ СССР-а 1939–1945
Владимир Медински
Београд: Службени гласник, 2018.
5. СТАРА СРБИЈА И АЛБАНИЈА: ЗАБЕЛЕШКЕ И ПУТОВАЊА
Иван Степанович Јастребов
Београд: Службени гласник, 2018.
6. ПОЛИТИКА ЗА ДЕЦУ
Јована Папан
Београд: Службени гласник, 2018.
7. ПРАКТИЧНА ПРИМЕНА НОВОГ ЗУП-а: СПОРНА ПИТАЊА И ОДГОВОРИ: АНАЛИЗА И КОМЕНТАР НАЈЗНАЧАЈНИЈИХ ОТВОРЕНИХ ПИТАЊА ПРАКТИЧНЕ ПРИМЕНЕ НОВОГ ЗАКОНА О ОПШТЕМ УПРАВНОМ ПОСТУПКУ
Стеван Лилић
Београд: Службени гласник, 2018.
8. „Е, Е, ШТА ЈЕ ТО?": ЕВНУСИ У ВОЈНОМ ВРХУ ВИЗАНТИЈСКОГ ЦАРСТВА: (780–1025)
Бојана Крсмановић
Београд: Службени гласник, 2018.
9. НОВА РЕЛИГИЈСКА СВЕСТИ И ДРУШТВЕНА СТВАРНОСТ
Николај Берђајев
Београд: БРИМО, 2001.
10. СТУБ И ТВРЂАВА ИСТИНЕ: ОГЛЕД О ПРАВОСЛАВНОЈ ТЕОДИЦЕЈИ У ДВАНАЕСТ ПИСАМА
Павле Флоренски
Београд: Логос; Ант, 2008.
11. МЕШАВИНАР
Александар Добријевић
Београд: Лом, 2018.

12. ОТИСАК ИСТОКА И ЗАПАДА: ПУТОПИСИ
Станислав Краков
Београд: Пешић и синови, 2016.
13. ПЛАВА КАПИЈА: КРОНИКА КРОНИКЕ
Радован Бели Марковић
Београд: Албатрос Плус, 2017.
14. СРЕБРНА МАГЛА ПАДА
Срђан Срдих
Кикинда: Партизанска књига, 2017.
15. СТИД
Сантјаго Ронкаљоло
Зрењанин; Нови Сад: Агора, 2017.
16. ТУЦАЊЕ КАМЕНА
Клеменс Мајер
Београд: Радни сто, 2017.
17. ЗАНЕСЕНОСТ: ВИТЕШКА ПРИПОВЕСТ У ПРОЗИ И СТИХУ
Антонија Сузан Бајат
Београд: IPS Media; Просвета, 2009.
18. СМРТ ЈЕ ПЛАЦЕБО
Никола Марковић
Београд: Агноста, 2018.
19. СУСРЕТИ У ПРОШЛОСТИ
Марија Манојловић
Београд: Агноста, 2018.
20. САРА: ЖИВОТ ИЛИ ПОКОРА?
Јасна Милановић Јелић
Београд: Агноста, 2017
21. ДОКТОР ПРОКТОР И ВЕЛИКА КРАЂА ЗЛАТА
Ју Несбе
Београд: Одисеја, 2018.
22. ДОКТОР ПРОКТОРОВ ПРДИПРАХ
Ју Несбе
Београд: Одисеја, 2017.
23. ЗАЧАРАНА УЧИОНИЦА
Ивона Бжезинова
Београд: Одисеја, 2016.
24. КУЋИЦА НА ДРВЕТУ
Бјанка Пицорно
Београд: Одисеја, 2018.

25. КАКО ПРЕЖИВЕТИ СВОЈУ ПОРОДИЦУ
Робин Скинер и Џон Клиз
Београд: Одисеја, 2014.
26. ОРЛАНДО: БИОГРАФИЈА
Вирџинија Вулф
Београд: Areté, 2017.
27. У ПОТПИСУ, ЗЕЛДА И СКОТ ФИЦЦЕРАЛД
Франсис Скот Фиццералд
Београд: Areté, 2018.
28. СКРИВЕНА ЛИЦА
Салвадор Дали
Београд: Areté, 2018.
29. СРЕБРНИ ГОЛУБ: ПОВЕСТ
Андреј Бели
Београд: Логос, 2017.
30. ЈАГЊЕ БОЖИЈЕ
Сергеј Булгаков
Београд: Православни богословски факултет Универзитета у Београду,
Институт за теолошка истраживања; Логос, 2011.
31. КРЕЧЕЊЕ
Жарко Радаковић
Београд: Чаробна књига, 2018.
32. ОРАХОВА ЉУСКА
Ијан Макјуан
Београд: Чаробна књига, 2018.
33. У ДАЛЕКОМ СВЕТУ ОБИЧНИХ ЉУДИ
Милан Трипковић
Београд: Чаробна књига, 2018.

PREPORUČUJEMO

1. Manuel Kastel: **MREŽE REVOLTA I NADE: Društveni pokreti u doba interneta** / Beograd: Službeni glasnik, 2018.

Preuzeto sa sajta: <http://www.slglasnik.com/гласник-препоручује/мреже-револта-и-наде>

U knjizi *Mreže revolta i nade* predstavljena su istraživanja novih formi društvenih pokreta i protesta koji se danas javljaju u svetu, od arapskih pobuna do pokreta indignada (ogorčenih) u Španiji, te od pokreta „Okupiraj Volstrit“ do društvenih protesta u Turskoj, Brazilu i drugim državama. Dok se ovi i slični društveni pokreti razlikuju na mnogo načina, postoji nešto što im je zajedničko: svi su neodvojivo isprepletani sa stvaranjem autonomnih komunikacionih mreža zasnovanih na internetu i bežičnoj tehnologiji.

Hiljadu reči je malo da se iskaže bogatstvo ovog neverovatno tačnog prikaza današnjih pokreta.

American Journal of Sociology

Neophodna knjiga za one koji su zainteresovani za način na koji društveni pokreti komuniciraju u umreženom društvu kako bi shvatili promene socijalnih vrednosti koje tako nastaju.

International Journal of Public Opinion Research

2. Priredio Uroš Ječmenica: **ZLATNI PRAH: Antologija anegdota o znamenitim ličnostima** / Beograd: Službeni glasnik, 2018.

Preuzeto sa sajta:

<http://www.slglasnik.com/посебна-издања/посебна-издања/златни-прах>

Čoveku ne možemo da zavirimo u dušu, ali u duh možemo – kroz anegdote, priče o tome kako je duh pobedio vreme, tugu, zavist, ljubomoru... ljude, postajući veći i stvarniji od života. Anegdota je koncentrovan karakter jedne ličnosti, način na koji govori, obrazac po kojem misli. Nema kraće i efektnije prozne forme u kojoj možemo da vidimo sve: vreme i čoveka u vremenu i među drugim ljudima. Ono što ostaje posle života, po čemu nas pamte i zbog čega nas spominju. Ovo nisu priče o duhu, već je duh ispričao priče o ljudima.

3. Vule Žurić: **DVANAESTI IGRAČ: Članci i eseji** / Beograd: Službeni glasnik, 2018.

Preuzeto sa sajta: <http://www.slglasnik.com/гласник-препоручује/дванаести-играч>

Vule Žurić, jedan od najplodnijih savremenih srpskih prozaista, kao i mnoge njegove kolege, ogleda se i u drugim žanrovima. Jedan od njih je esejistika, kojoj, opet, za razliku od brojnih kolega, pristupa dosledno svom osnovnom pozivu. On obrađuje različite fenomene, od kojih mnogi, barem na prvi pogled, sa književnošću nemaju neposredne veze. Ali sve te teme Žurić

posmatra i tretira isključivo kao književnik. Članici i eseji sabrani u ovoj knjizi najbolje svedoče o takvoj posvećenosti i doslednosti.

4. Milovan Danojlić: **PISMA BEZ ADRESE 3** / Beograd: Službeni glasnik, 2018.

Preuzeto sa sajta:

<http://www.slglasnik.com/гласник-препоручује/писма-без-адресе-3>

Tako je kod nas, a ni u svetu nije veselije. Demokratija, sloboda medija, ljudska prava... Nesrećne reči, prinuđene da izražavaju ono što ne sadrže i u šta ne veruju. Reči su u težem položaju od obespravljenih i porobljenih ljudi: surovo eksploatisane od moćnika, u nemogućnosti da se brane, iznakažene po proročanstvu iz Orvelovih romana. Katastrofalno stanje u Iraku, Avganistanu, Libiji i Siriji ishod je borbe za uvođenje demokratije, što na upravo održanoj konferenciji u Londonu niko ne reče.

Iskušenje bekstva je trajni izazov ljudske vrste. Svako bi, kad bi imao kud. Tom zovu ne valja davati konkretne povode i racionalna opravdanja. Pogonska snaga najnovije bežanije je očaj. Još jedan veliki pesnik, Helderlin(1770–1843), u romanu Hiperion, ovako slika položaj zemaljskog sužnja: „Blago onome u koga jedna stvarna, živa zemlja uliva radost i hrabrost. Što se mene tiče, kad mi pomenu moju otadžbinu, kao da me gurnu u kaljugu, a iznad glave mi se zatvori poklopac mrtvačkog sanduka”.

Kroz Evropu se vuku preživeli leševi, sa mrtvačkim kovčezima na ramenima.

Milovan Danojlić

Književna nagrada „Grigorije Božović” za 2018.

5. Dragan Velikić: **BRATSTVO PO MRLJI: Hronika našeg odustajanja** / Beograd: Laguna, 2018.

Preuzeto sa sajta:

https://www.laguna.rs/n3813_knjiga_bratstvo_po_mrlji_laguna.html

„Laž, manipulacija, pretnja i korupcija – četiri jahača srpske apokalipse!”

Koliko god situacija bila beznadežna, na svakom pojedincu je da odluči da li će zauvek ostati zatočenik ludila, ili će pokušati da nešto promeni na sebi. Za početak iskoračiti iz prvog lica množine. Da bi se to desilo, potrebno je pribeći mentalnoj radnji koja se zove: razmišljanje. Tako se polako stvara ličnost. Ona obitava u prvom licu jednine.

Spreman da okom kolumniste secira socijalne, moralne, kulturne, političke i druge prilike i neprilike u društvu i „dostignuća” vladajuće elite, Dragan Velikić ovim malim esejima postiže ono što ne može kao pisac: da angažovano i neuvijeno ukaže na svakodnevne bolesne pojave već godinama prisutne u zemlji Srbiji. On pritom ne zaobilazi ni „kontroverzne biznismene” i „žestoke momke” koji iza kulisa vuku konce političke igre, ni brojne neprirodne i zdravom razumu neprihvatljive postupke lokalnih moćnika i estradnih veličina, ni „mračne figure srpske i jugoslovenske istorije koje više od jednog veka indukuju sukobe”, ni obezvređene

medije i primitivne, bezobzirne, bahate i zaluđene pojedince i njihovo javno delovanje, ni afere i skandale koji ostaju bez epiloga i odgovarajuće društvene reakcije.

Knjiga stida i opomena.

„Među kolumnistima, tim novodobnim epigramistima, s kraja dvadesetog i početka dvadeset i prvog vijeka, Dragan Velikić zauzet će vrlo istaknuto mjesto, već i po tome što je bio ustrajan u nastojanju da u vremenu općeg prostaštva preodgoji i prevaspita jedan totalno zadivljali, zapušteni, propadanju gotovo sasvim prepušteni svijet.”

Miljenko Jergović

6. Miljenko Jergović: **AUTOBUS ZA VAVILON: Knjige, slike i muzika jedne iščezle zemlje** / Beograd: Službeni glasnik, 2018.

Preuzeto sa sajta:

<http://www.slglasnik.com/гласник-препоручује/аутобус-за-вавилон>

Komparativna proučavanja u južnoslovenskom kulturnom prostoru (dakle, posle raspada druge Jugoslavije, tj. SFRJ) postaju neobično važna i u međunarodnim razmerama. Čini nam se da je problem veza (kulturnih, umetničkih, naročito književnih) odgovornije, savesnije, sasvim otvoreno, bez predrasuda, isključivosti, podozrenja, sumnjičavosti – moguće sveobuhvatnije istraživati baš u sredinama u kojima su te veze bile bitne, i te kako životne, dominantne. Možda je pitanje stvaralačkih veza na relaciji Srbi i Hrvati, i obrnuto, nešto što bi na nepristrasan način razrešilo mnoge dileme koje su već stvar i istorijske i političke prošlosti. Naravno, i sve ostale kulture u dodiru i suprotstavljanjima u bivšoj Jugoslaviji deo su istraživačkog koncepta ove kolekcije.

https://www.delfi.rs/knjige/118311_autobus_za_vavilon_knjiga_delfi_knjizare.html

Jergovićev stvaralački rukopis na stranicama hrvatskog Jutarnjeg lista jeste svojevrsna strast čitanja različitih umetničkih rukopisa-tekstova svojstvena samo njemu na prostorima bivših jugoslovenskih kultura.

I po tome je svojevrsni novi vinaverovski duh-projekat, jer Jergovićevo pisanje o različitim tipovima umetnosti podseća na Vinaverovo čudesno *Beogradsko ogledalo*. Dakle, Jergović je novi južnoslovenski vinaverovski duh, čiji esejistički rukopis ima onu živost i dinamiku koja se na ovim prostorima ne može, niti sme zanemariti...

Autobus za Vavilon je zasigurno najuzbudljivija slika onog najvrednijeg stvaranog u proteklih nekoliko godina.

5

ЛИСТА НАЈЧИТАНИЈИХ КЊИГА

**ЛИСТА НАЈЧИТАНИЈИХ КЊИГА У БИБЛИОТЕЦИ УПРАВЕ
ЗА ПЕРИОД АВГУСТ–СЕПТЕМБАР 2019. ГОДИНЕ**

1.   **СТАКЛЕНА КУПОЛА**
      Жозе Сарамаго
      Београд: Лагуна, 2018.
2.   **ОКЛОПНО СРЦЕ**
      Ју Несбе
      Београд: Лагуна, 2015.
3.   **ГОДИНЕ ВРАНА**
      Синиша Ковачевић
      Београд: Вукотић медиа, 2018.
4.   **АЛЕКСАНДАР ОД ЈУГОСЛАВИЈЕ**
      Вук Драшковић
      Београд: Лагуна, 2018.
5.   **АВАНТУРЕ НЕВАЈЉАЛЕ ДЕВОЈЧИЦЕ**
      Марио Варгас Љоса
      Београд: Лагуна, 2018.
6.   **КРВ И САПУНИЦА**
      Младен Марковић
      Београд: Лагуна, 2017.
7.   **ЗЕЛЕНА КУЋА**
      Марио Варгас Љоса
      Београд: Лагуна, 2011.
8.   **ЧОВЕК ПО ИМЕНУ УВЕ**
      Фредрик Бакман
      Београд: Лагуна, 2017.
9.   **ЗИД ТАЈНИ**
      Љиљана Шарац
      Београд: Euro Book, 2018.
10.   **МОЈА ГЕНИЈАЛНА ПРИЈАТЕЉИЦА**
      Елена Феранте
      Београд: Booka, 2017.